№№9–10
(3548–3549)

17 студзеня 2012 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ПАМФЛЕТ

Секретная операция

В Беларуси проводится уникальная операция. Она весьма и весьма секретная. Боюсь, что о деталях ее и сам глава государства не ведает, а тем более председатель КГБ. Поэтому на некоторые объекты я попытался заслать своего агента. В частности, в "Зеленый клен", "Алми", "Простор". Почти целый день он нес дежурство там и вернулся с пустыми руками. Опустив их, сказал уставшим голосом:

— Информации никакой, все держится в большом секрете. У начальства язык на замке. А подчиненные в полном неведении.

— Ладно, — сказал я, успокаивая своего резидента. — Еще не все потеряно.

Поразмыслив, предложил:

— Продолжим работу на отдаленном объекте. Он значится у нас под кодовым названием "Дружба". Иди туда и завязывай контакт не с руководством, а с обслуживающим персоналом. Это зачастую народ открытый и знает больше любого клерка.

Мой агент согласился и утром пошагал в указанном направлении. Через час вернулся возбужденный и радостный:

— Неожиданно вышел на подсобную работницу. Женщина общительная и знает многое. Главное, она знает начало проведения секретных акций. Это вторник и четверг.

— Это уже что-то, — улыбнулся я. — Значит, в четверг с утра снова шагай на объект и все фиксируй. А лучше прихвати там секретную продукцию. У нас должны быть вещдоки.

Агент утомленно потянулся, сказавши: утро вечера мудренее. И ровно в 10 часов 30 минут зашагал на объект.

Выходя оттуда в укромное место, он доносил мне: "Народу собралось много, среди них молодые и старые, настоящий пикет, но милиции нет".

Через час новое сообщение: "Машина прибыла, разгружают секретную продукцию, по моим подсчетам, она в пяти ящиках".

И уже через минуту снова звонок: "Все пришли в движение, все возбуждены, боюсь, что возникнет потасовка, посторонним наблюдателем не буду, иначе заподозрят. Конец связи".

Вскоре мой агент вернулся с большой сумкой. Разгружая ее, я попросил: садись и опиши, как проходила операция. Что и было исполнено. Процитирую его документ:

"В средствах массовой информации появились сведения о том, что в магазинах Минска появились социально значимые продукты питания, которые продаются по сниженным ценам. Решила проверить, так ли это? В результате проведенных наблюдений подтверждаю: да, они "засветились". Но когда и в каком количестве их поставят — это большая тайна. И такая секретность, что Штирлиц, Абель и все партизаны-подпольщики отдыхают.

Зашла в гипермаркет "Простор", что в Минске на улице Слободской, спросила у продавцов, плечами пожимают: не знаем, когда дешевые молочные продукты привезут и сколько их будет. Те же ответы услышала в ряде других магазинов: заходите, а вдруг вам повезет. А вот в продовольственном магазине "Дружба", когда разговорилась с подсобной работницей, узнала наконец точные даты поставки: вторник и четверг. Решила проверить и пошла туда перед Новым годом в четверг. Не привезли. Не было и в пятницу. Духом не пала. Дождалась вторника 10 января. Захожу в магазин — толпа огромная. И стар, и млад, женщины и мужчины. Долго ждали, но дождались машину. Стали разгружать — народ заволновался. Вроде мало ящиков с молоком, кефиром и сметаной. И когда стали подавать тару с ними, началось вроде потасовки, каждый хватал как можно больше, передавая и бросая пакеты знакомым через головы собравшихся людей. Молока и сметаны хватило всем, но кефира оказалось мало. Люди стали возмущаться: где остальные продукты, творог, например? Потребовали показать накладные. Накладные не показали, а вытащили ящик с творогом. Появилось ощущение, что мы не люди, а скот, которому могут бросить клок сена, а могут и не бросить. Я снова окунулась в советские времена, когда дружба с директором магазина ценилась выше всего. Ты мог получить от него всегда дефицитную и дешевую продукцию. Неужели старые советские времена возвращаются?

Если это социальная акция, то проведите ее по-человечески. Коль продукты предназначены ветеранам, пенсионерам, людям обездоленным, многодетным матерям, то надо все сделать так, чтобы именно они получили дешевые продукты, а не все желающие, кто пришел в магазин. А в магазине я увидела даже работников банка. Надо вывесить информацию, когда поставят продукцию и сколько ее будет. Пусть все будет открыто, честно и с уважением к людям, отдавшим свою жизнь, свои силы на благо нынешнего поколения!

С приветом твой агент — жена".

Евгений СОЛОВЬЕВ.

ІНІЦЫЯТЫВА

Не забыць, не дараваць

Быў час, калі грамадскасць паверыла, што праўда пра трагічныя падзеі часоў сталінізму хутка стане вядомай. Гэтую ўпэўненасць дала пастанова Саўміна №42 ад 18 студзеня 1989 года, якая дэкларатыўна абвясціла шэраг мерапрыемстваў па ўшанаванні памяці ахвяр рэпрэсій.

Але да сённяшняга дня ўлады не выканалі ніводнага пункту той пастановы. Напрыклад, пра помнік рэпрэсаваным ужо няма нават размовы. Ды што помнік! За 17 апошніх гадоў не выдадзена ніводнай кнігі, не напісана ніводнай дысертацыі, нават главы той ці іншай дысертацыі, якая была б прысвечана пытанню рэпрэсій. Нібыта і не было тых трагічных падзей, нібыта нічога не адбывалася.

Ці выпадкова гэта? Каб адказаць на гэтае пытанне, дастаткова прыгадаць нядаўняе выказванне кіраўніка краіны аб тым, што не існуе ніякай "беларускай часткі катынскага спісу", што ў Беларусі не быў забіты ніводны паляк. Як да гэтага ставіцца?.. Відаць, як да афіцыйнай палітыкі ўлад у пытанні пошуку праўды пра рэпрэсіі.

Гісторык Ігар Кузняцоў падчас "круглага стала" аргкамітэта па правядзенні ў Беларусі Года гістарычнай памяці ў гэтай сувязі заўважыў: "Чым далей мы ад падзей 1937 года, тым, як ні дзіўна, мы да іх бліжэй".

Беларусь — адзіная краіна на постсавецкай прасторы, дзе няма аддзялення міжнароднай арганізацыі ўшанавання памяці рэпрэсаваных "Мемарыял". У сённяшніх умовах зарэгістраваць такую структуру проста немагчыма. Адзначыць на дзяржаўным узроўні дату 29 кастрычніка — Дзень ахвяр таталітарызму — таксама нельга. Ліставанне з КДБ скончылася тым, што адтуль прыгадалі пра дзве даты — Радуніцу і Дзяды — і патлумачылі, што гэтага дастаткова для ўсіх памерлых. Тым часам паціху сыходзяць з жыцця дзеці рэпрэсаваных. Хутка ўвогуле не застанецца сведак, якія памятаюць тыя падзеі.

Аргкамітэт па абвяшчэнні 2012 года ў Беларусі Годам гістарычнай памяці (75 гадоў таму, у сумнавядомым 1937-м, улады СССР распачалі кампанію тэрору супраць народаў сваёй краіны) будзе пашырацца. Цяпер у яго склад уваходзяць палітыкі, гісторыкі, пісьменнікі: Юры Хадыка, Вацлаў Арэшка, Васіль Якавенка, Уладзімір Раманоўскі, Ігар Кузняцоў ды іншыя. Сябры аргкамітэта прымаюць прапановы ад усіх неабыякавах людзей наконт таго, што трэба зрабіць для ўшанавання памяці ахвяр рэпрэсій. Зараз рыхтуецца зварот да прадстаўнікоў розных канфесій з просьбай падчас набажэнстваў маліцца за тых, хто загінуў ад рук катаў злачыннай сістэмы, за тых, хто страціў бацькоў, у каго быў скалечаны лёс. Ёсць у задумах і выданне кніг, правядзенне выстаў, тэматычных "круглых сталоў".

Даратэя СОЛТАН.

Прэзентуем!

"Наброски первого..." — магчыма, не канчатковая назва "свежанькіх" мемуараў экс-старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, "белавежскага зубра", члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук ***Станіслава Станіслававіча Шушкевіча****. Чалавека, вядомага ва ўсім цывілізаваным свеце, але які не ў пашане ў сённяшніх беларускіх улад — памер яго пенсіі па цяперашнім валютным курсе не дасягае і аднаго долара.*

Чаму "Народная Воля" прапануе чытачам пазнаёміцца з фрагментамі мемуараў С.Шушкевіча на рускай мове? Над беларускамоўным варыянтам аўтар яшчэ працуе, а нам хочацца, каб чытачы "Народнай Волі" першымі пазнаёміліся з чарговымі літаратурнымі высілкамі знакамітага чалавека.

Калі кніга і на рускай, і на беларускай мовах (у поўным варыянце) выйдзе з друкарні, "Народная Воля" неадкладна паведаміць шырокай грамадскасці.

(Пачатак мемуараў чытайце на 5—6 стар.)

ТРАГЕДЫЯ

Крушение у берегов Италии

Главная тема мировой прессы — крушение лайнера "Коста Конкордия", который налетел на подводные скалы у итальянского острова Джильо в пятницу вечером. На его борту находилось 3216 пассажиров из 62 стран, а также команда из 1023 человек. Пассажирами лайнера были в основном граждане Италии, Германии и Франции. На борту "Коста Конкордия" было также несколько десятков британцев, 108 россиян, 45 граждан Украины и 3 белоруса. Вчера сообщалось о 6 погибших и о том, что 14 человек числятся пропавшими без вести. От 40 до 60 человек получили травмы различной степени тяжести.

Специалисты по судоходству удивлены тем, что столь современное и хорошо оборудованное судно, как "Коста Конкордия", могло сесть на мель в хорошо известных водах. Судно шло в хорошую погоду по известному капитану курсу.

Эксперты ищут ответы на два основных вопроса: как "Коста Конкордия" могла отойти от заданного курса на 3—4 морские мили и почему судно перевернулось так быстро? "Коста Конкордия" совершает круизы по этому маршруту 52 раза в год. Почему же на этот раз лайнер неожиданно приблизился к побережью и, как сообщила компания — оператор судна, зацепил днищем подводную скалу?

Среди высказываемых предположений — человеческий фактор, технический сбой или сочетание этих двух причин.

Существует вероятность того, что команда судна просто совершила ошибку и сбилась с курса, в результате чего "Коста Конкордия" оказалась слишком близко от побережья.

Рассматривается и версия о том, что навигационная аппаратура судна была неисправна.

В заявлении компании Costa Crociere говорится о вине капитана, который вел судно слишком близко к берегу и не следовал правилам компании об аварийных ситуациях. Однако Франческо Скеттино отрицает свою вину. По его словам, "Коста Конкордия" столкнулась с подводной скалой, не отмеченной на картах. Кроме того, капитана обвиняют в том, что он покинул тонущее судно до окончания эвакуации пассажиров.

Вместе с тем всплывают любопытные факты. Туристы из Одессы Мария и Вячеслав Котюх рассказали РИА "Новости", как произошло крушение лайнера "Коста Конкордия" у побережья Тосканы в ночь на 14 января. По словам спасшихся пассажиров, корабль начал тонуть в 9 часов вечера по местному времени. *"Мы были на ужине и услышали удар, стук, скрежет. Мы побежали, потому что находились на нижних палубах. Было страшно. Словно тонул "Титаник", только он не разломался",* — рассказала Мария Котюх.

По ее словам, команда лайнера сработала плохо: пассажирам говорили, что ситуация под контролем, и просили разойтись по каютам. *"Но судно уже давало крен такой, что расходиться нельзя было. Посадка на лодки произошла очень поздно",* — сообщила туристка.

Очевидцы утверждают, что капитан потерпевшего крушение круизного лайнера в момент катастрофы ужинал в компании с молодой женщиной. *"Капитан Франческо был в зале, где мы все собрались на ужин. Он сидел за своим отдельным столиком в компании молодой женщины и пил вино",* — рассказала одна пассажирка. Эти сведения подтвердила в интервью британской The Sunday Telegraph голландская туристка Моник Марек: "*Что меня больше всего возмутило, так это когда я увидела капитана, который большую часть вечера перед катастрофой провел в баре с красоткой".*

Еще одна пассажирка лайнера, путешествовавшая со своими двумя взрослыми сыновьями и невесткой, подтвердила информацию о том, что об эвакуации никто не сообщал до последнего момента. А сама процедура была организована "безобразно". *"Когда у людей началась паника, они стали толкаться, пытаясь попасть в шлюпки. Персонал судна был совершенно не подготовлен к экстремальным ситуациям, и экипаж не знал, как себя вести,* — сказала она. — *Полчаса понадобилось коку, который управлял нашей шлюпкой, чтобы преодолеть несколько сот метров до берега".*

Кроме того, многочисленные свидетели сообщают, что видели Скеттино на берегу за два часа до того, как с терпящего бедствие судна были эвакуированы все пассажиры.

Капитан Франческо Скеттино уже арестован по обвинениям в халатности, причинении ущерба и непреднамеренном убийстве. Официально признаны погибшими три человека. Капитану грозит 10 лет тюрьмы.

Василий КОВАЛЬЧУК.

Беларусы з «Коста Канкордыя» вярнуліся дадому

Трое грамадзян Беларусі, якія знаходзіліся на круізным лайнеры "Коста Канкордыя" падчас крушэння, адправіліся на радзіму.

У беларускім пасольстве ў Італіі "Народнай Волі" паведамілі, што трое грамадзян нашай краіны выйшлі на сувязь на наступны дзень пасля трагедыі. Яны адчувалі сябе добра, нягледзячы на перажыты стрэс. Падчас здарэння турысты згубілі ўсе дакументы і рэчы. Ужо ўвечары ў нядзелю намаганнямі супрацоўнікаў амбасады пацярпелыя мелі на руках усе неабходныя паперы.

"Дзве жанчыны і адзін мужчына былі турыстамі на "Коста Канкордыя", — распавёў першы сакратар па консульскіх пытаннях Пасольства Беларусі ў Італіі **Дзмітрый Юманаў**. — *Яны адчувалі сябе нармальна. Увечары ў нядзелю я ўласнаручна аддаў ім дакументы, неабходныя для перасячэння мяжы, і яны самастойна выправіліся дадому".*

Аб пацярпелых падчас круізу беларусах вядома мала. Супрацоўнікі пасольства не могуць распаўсюджваць дадатковую інфармацыю.

"Мы не можам паведаміць ніякіх падрабязнасцяў аб асобах нашых суайчыннікаў, якія пацярпелі падчас крушэння, без іх згоды", — прызнаўся першы сакратар пасольства па пратаколе і пытаннях інфармацыйных тэхналогій **Аляксей Паўлоўскі**.

Нагадаем, карабель наляцеў на скалы на мелі ля берага. Круізны лайнер атрымаў прабоіну даўжынёй каля 70 метраў і заваліўся на бок на 80 градусаў. У выніку карабель амаль цалкам сышоў пад ваду. Па інфармацыі разнастайных СМІ, загінула шэсць чалавек, 67 былі паранены і 14 чалавек лічацца зніклымі.

Марыя МАЛЕВІЧ.

СТРАТЫ

Не стала Уладзіміра Жбанава

Аўтар самых простых і любімых мінчанамі скульптур сышоў на 58-м годзе жыцця.

Рэдка хто, будучы ў Мінску, не сфатаграфаваўся побач са скульптурай худзенькай дзяўчынкі з ажурным парасонам у Міхайлаўскім скверы побач з вакзалам. Скульптуры **Уладзіміра Жбанава** зрабілі беларускую сталіцу не проста горадам сонца, як задумвалі савецкія архітэктары, а ўтульным домам, горадам лёсаў, мар, кахання, жыцця.

Уладзімір Жбанаў любіў Мінск. У ім ён нарадзіўся (у сям'і вайскоўца), у ім ён вучыўся і творча сталеў. Тут ён паставіў сваю першую скульптуру, хоць доўгі час займаўся стварэннем помнікаў воінам-інтэрнацыяналістам па ўсёй краіне. Уладзімір Іванавіч сам служыў у Афганістане, таму гэтая тэма была яму блізкай.

Сёння работы скульптара стаяць не толькі ў Мінску, але і ў іншых гарадах Беларусі і за мяжой: у Бабруйску, Магілёве, Віцебску, пад Гомелем, у Светлагорску, Падмаскоўі, Дзюсельдорфе, Паўлаградзе.

Галоўнай пляцоўкай для творчасці Жбанава заўжды быў Мінск. Скульптуры "Незнаёмка", "Курыльшчык", "Дзяўчынка з парасонам", "Фатограф", "Дама з сабачкам", "Экіпаж", "Дойлід" упрыгожваюць сталіцу.

Уладзімір Жбанаў памёр у панядзелак а 13-й гадзіне пасля некалькіх дзён у рэанімацыі, куды трапіў з вострым панкрэатытам. У яго засталася сям'я — жонка, сын і дзве дачкі.

За 57 гадоў Уладзімір Іванавіч не стварыў ніводнага манумента. Але яго садова-паркавыя скульптуры жыхары Мінска цэняць і любяць куды больш, чым іншыя помнікі... Як паведаміў БелаПАН старшыня Беларускага саюза мастакоў Уладзімір Савіч, БСМ звярнуўся ў Мінгарвыканкам з просьбай дазволіць пахаванне Жбанава на Усходніх (Маскоўскіх) могілках сталіцы, якая задаволена.

Марыя МАЛЕВІЧ.

SOS!

Ірына ХАЛІП: «Пра лёс Андрэя нічога не вядома»

Больш за два месяцы адвакаты экс-кандыдата ў прэзідэнты Беларусі Андрэя Саннікава, асуджанага за быццам бы арганізацыю масавых беспарадкаў на пяць гадоў пазбаўлення волі, не могуць убачыць падабароннага. Што адбываецца з Андрэем Саннікавым у калоніі? Ці існуе пагроза для яго жыцця? Адказаў на на гэтыя пытанні родныя палітыка не ведаюць...

Апошнюю спробу ўбачыцца са сваім падабаронным адвакат Андрэя Саннікава Андрэй Варвашэвіч зрабіў 12 студзеня. Але ў чарговы раз безвынікова. У калоніі "Віцьба-3", дзе адбывае пакаранне палітык, юрысту растлумачылі, што спатканне прадставіць не могуць, паколькі адбываецца праверка па факце заявы Саннікава аб тым, што яго жыццю пагражае небяспека.

"Яшчэ 16 лістапада мінулага года адвакат Андрэя Алегавіча, прыехаўшы ў Бабруйскую калонію, даведаўся, што Саннікава ў ёй няма, — расказвае "Народнай Волі" жонка Андрэя Саннікава Ірына Халіп. — У той жа дзень мы высветлілі, што Саннікаў знаходзіцца ў Магілёве. На наступны дзень адвакат паехаў туды, але яго на сустрэчу не пусцілі. 22 лістапада мы ўжо даведаліся, што Андрэй знаходзіцца ў "Віцьбе-3". І вось ад 22 лістапада адвакаты мужа кожны тыдзень робяць спробы ўбачацца з ім, але ўсё марна... Прычым падставы для нядопуску адваката да Саннікава розныя: у магілёўскую турму абаронцу не пусцілі, спасылаючыся на тое, што гэта "перасыльная" турма і ён не мае права на сустрэчы з адвакатам. У той жа час з Магілёўскай пракуратуры, куды са скаргай звярталіся адвакаты, прыйшоў адказ, у якім паведамлялася, што Саннікаву не далі сустрэцца з абаронцамі з-за адсутнасці адпаведнай заявы з яго боку. Прычым я сцвярджаю, што гэта поўная хлусня, бо Андрэй, наадварот, дамовіўся з адвакатамі: як толькі яго некуды перавозяць — ён адразу ж піша заяву на сустрэчу з абаронцам".

Апошнія афіцыйныя "адпіскі" родныя Андрэя Саннікава атрымалі напрыканцы мінулага тыдня. "Прыйшла папера з Віцебскай пракуратуры, — працягвае Ірына Халіп. — У адказе напісана, што адвакат не будзе дапушчаны да Саннікава да заканчэння праверкі, якая быццам бы праводзіцца па заяве мужа. Начальнік "Віцьбы-3" не лічыць мэтазгодным дапускаць адваката да майго мужа да заканчэння праверкі. І гэта, заўважце, афіцыйны адказ. Адказ, якім пацвярджаецца, што парушаюцца правы асуджанага чалавека. Дарэчы, калі тая праверка скончыцца — невядома".

Яшчэ адна папера прыйшла напрыканцы мінулага тыдня з Дэпартамента выканання пакаранняў за подпісам выконваючага абавязкі начальніка гэтай установы спадара Працэнкі. Афіцыйная пазіцыя ДВП: Саннікаў не прывёў пераканаўчых доказаў таго, што яму патрабуецца юрыдычная дапамога... "Так што пра лёс Андрэя нічога па-ранейшаму не вядома, — уздыхае Ірына. — Дарэчы, маці Андрэя — Ала Уладзіміраўна — яшчэ на пачатку мінулага месяца напісала заяву ў Дэпартамент выканання пакаранняў. Яна настойвае на сустрэчы з сынам. Але ў дэпартаменце нібы вады ў рот набралі — нягледзячы на тое што абяцалі разгледзець заяву ў 15-дзённы тэрмін, які даўно мінуў, ніякай рэакцыі няма".

Што і каму павінен даказваць Саннікаў, каб скарыстацца сваім ЗАКОННЫМ правам на сустрэчу з адвакатам?

У Крымінальна-выканаўчым кодэксе Беларусі зафіксавана: "*Для атрымання юрыдычнай дапамогі асуджаныя маюць права карыстацца паслугамі адвакатаў і іншых асоб, якія маюць права на аказанне юрыдычнай дапамогі".* Такім чынам, Саннікаў мае права на сустрэчу з адвакатам. Чаму ж не выконваецца гэтае палажэнне закона?

Юрыст **Тамара Сідарэнка**, былы адвакат са шматгадовым стажам, якая пасля падзей 19 снежня абараняла экс-кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Някляева, у размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" адзначыла: "*Любы асуджаны, дзе б ён ні знаходзіўся — у турме ці калоніі, як, напрыклад, Саннікаў, мае права ў любы час звярнуцца па юрыдычную дапамогу і атрымаць сустрэчу з адвакатам. Гэта прапісана ў законе. Для сустрэчы з адвакатам асуджаны павінен напісаць адпаведную заяву, па сутнасці, ставячы адміністрацыю папраўчай установы перад фактам: мне патрэбна сустрэча з адвакатам. Гэта не азначае, што сустрэча адбудзецца тут і зараз, але ўмовы для яе правядзення павінны быць створаны. Адмаўляць асуджанаму ў законным праве на сустрэчу з адвакатам — незаконна".*

Віталь ГАРБУЗАЎ.

КАЛІ ВЯРСТАЎСЯ НУМАР

«Нават на гэтым яны не спыняцца»

Учора Ірына Халіп атрымала адразу два лісты ад Андрэя Саннікава.

"У адным з іх проста адна фраза: "Абдымаю цябе, можа, хоць гэта яны прапусцяць", — гаворыць Ірына Халіп. — *У другім ён піша: "Проста адчаяўся, нават адвакатаў пазбавілі, цалкам адрэзалі ад вас. Але нават на гэтым яны не спыняцца..."*

Мяне вельмі пужаюць гэтыя словы. Не зразумела, на чым там "не спыняцца" і што з ім там адбываецца".

ПАЗІЦЫЯ

Ісці на псеўдавыбары ці ладзіць байкот?

"Прагматыкі" і "радыкалы"

Дзіўная рэч! Яшчэ не выйшлі з турмы тыя, хто з-за псеўдавыбараў апынуўся за кратамі, а ўжо па-новаму падымаюць галаву тыя "палітыкі", якія заяўляюць, што трэба абавязкова ўдзельнічаць у выбарах у Палату прадстаўнікоў. Пры гэтым адкрыта заяўляюць: удзельнічаць, нягледзячы на тое, што ў турмах, магчыма, будуць заставацца палітвязні, і пры ўмове, што ніякага незалежнага кантролю за падлікам галасоў не будзе.

"Прагматыкі" з беларускіх апазіцыйных партый і грамадскіх арганізацый, з еўрапейскіх структур і некаторых незалежных СМІ пацяху пачалі аднаўляць кампанію (якая была ўжо заціхла пасля 19 снежня 2010 года) пад лозунгам: "Не трэба рэвалюцый, нам трэба эвалюцыя!". Яны заклікаюць дэмакратычную грамадскасць ісці на "дыялог з рэжымам" і быць у дачыненнях з ім "лаяльнымі, пазітыўнымі і канструктыўнымі".

Ніякай уцямнай аргументацыі за ўдзел у псеўдавыбарах гэтыя гора-палітыкі так і не здолелі сфармуляваць, але ім у гэтым дапамагла старшыня ЦВК Лідзія Ярмошына, якая ў інтэрв'ю "Еўрарадыё" заявіла: *"Калі апазіцыя не пойдзе на выбары, заходнія спонсары пазбавяць яе фінансавання, і ні адна партыя, ні адзін рух не змогуць існаваць далей, таму што ў гэтым выпадку не будуць атрымліваць сродкі з-за мяжы на падтрымку дэмакратыі".*

Таму не дзіўна, што сёння апазіцыйным партыям давярае яшчэ меншая колькасць беларусаў (13,4%), чым колькасць тых, хто лічыць сябе ў апазіцыі да рэжыму (22,6%). І нават менш, чым колькасць тых, хто на новых выбарах зноў гатовы прагаласаваць за Лукашэнку (21,7%), — паводле сацыялагічнага апытання, праведзенага літоўскім сацыялагічным цэнтрам НІСЭПД у канцы мінулага года.

У той жа час тых беларусаў, якія хацелі б, каб адбыліся кардынальныя змены ва ўнутранай і знешняй палітыцы Беларусі, згодна з тым жа даследаваннем, налічваецца 57,7%.

Як змяніць рэжым дыктатуры?

На жаль, чароўнай палачкі, пры дапамозе якой можна дамагчыся гэтых кардынальных змен, няма. Каб Беларусь выйшла з крызісу, трэба, каб дыктатар сышоў. А дыктатар, я ўпэўнены, сыдзе толькі тады, калі людзі выкажуць свой пратэст адпаведным чынам.

Сёння людзі не гатовы выйсці на масавыя акцыі пратэсту, але, каб яны выйшлі заўтра, трэба ўжо сёння тлумачыць, што без іхніх намаганняў ні Захад, ні Расія, ні Лукашэнка па ўласнай ініцыятыве нічога на Беларусі не зменяць, пакуль самі людзі гэтага не запатрабуюць. Так, гэта цяжка, так, гэта небяспечна, але па-іншаму не будзе.

Сёння людзі самі там-сям пачынаюць пратэставаць — страйкі "чаўнакоў" на памежных пераходах, акцыі кшталту "Стоп-бензін", воплескі ў цэнтры гарадоў, стыхійныя страйкі і нават масавы зыход з афіцыйных прафсаюзаў на асобных прадпрыемствах.

Але ўсё адно трэба выходзіць на палітычныя пратэсты ў маштабах усёй краіны. І такім пратэстам, я лічу, можа стаць байкот выбараў новага складу Палаты прадстаўнікоў пад лозунгамі "Байкот выбарам — байкот рэжыму!", "Скажы Лукашэнку "Не!".

Агульнанацыянальная кампанія байкоту павінна стаць фактычным рэферэндумам аб недаверы Лукашэнку і першым крокам да адхілення яго ад улады.

Прыхільнікі ўдзелу ў выбарах на любых умовах заяўляюць, што байкот — гэта пасіўнае адмаўленне ад працы з людзьмі, а вось яны ідуць на выбары, каб папулярызаваць свае партыйныя праграмы. Гэта няпраўда, гэта свядомая хлусня.

Байкот — гэта актыўная інфармацыйная праца з грамадзянамі і арганізацыя масавага назірання на выбарчых участках.

Станоўчая праграма апазіцыі

Што б улады ні казалі пра так званыя народныя сходы, але яны мінулай восенню ў многіх месцах адбыліся. Праўда, аказаліся не такімі масавымі, як таго чакалі арганізатары, тым не менш аб іх правядзенні ведаў кожны трэці беларус. Станоўчае стаўленне было да тых рэзалюцый, якія прымаліся падчас правядзення сходаў.

Незалежныя сацыёлагі апыталі вялікую групу людзей. І высветлілася, што:

за спыненне росту цэн — 83,7 працэнта апытаных,

за тое, каб індэксаваліся заробкі і пенсіі ў адпаведнасці з ростам цэн, — 82,5%,

за прадастаўленне грамадзянам магчымасці свабодна купляць валюту і вяртаць крэдыты ў беларускіх рублях — 67,6%,

за стымуляцыю гаспадарчай ініцыятывы і прадастаўленне магчымасці прадпрымальнікам ствараць новыя рабочыя месцы — 62,8%,

за адмену сістэмы кароткатэрміновых прымусовых кантрактаў — 54,4%,

за правядзенне новых свабодных выбараў прэзідэнта і парламента — 48,6%,

за вызваленне і поўнае аднаўленне ў грамадзянскіх правах усіх палітвязняў — 41,6%.

Пры гэтым трэба ўлічваць, што неабходнасць рынкавых рэформ падтрымліваюць 67% рэспандэнтаў, а выбарнасць кіраўнікоў усіх узроўняў — 72,8% грамадзян.

Менавіта гэтыя патрабаванні павінны стаць асновай той "станоўчай праграмы шырокай народнай апазіцыі", з якой актывісты "байкоту" павінны ісці да людзей. Пры гэтым трэба тлумачыць, што сённяшнія ўлады не могуць і не хочуць выканаць гэтыя патрабаванні людзей, што толькі новая каманда прафесіяналаў здольная прывесці Беларусь да станоўчых змен.

Трэба даводзіць да людзей, што:

1.Вызваленне ўсіх палітвязняў і поўнае вяртанне ім усіх грамадзянскіх правоў, а таксама абранне новага прэзідэнта, новага парламента і кіраўнікоў усіх узроўняў на свабодных выбарах прывядзе да аднаўлення легітымнасці беларускай улады і вяртання да яе даверу з боку беларускіх грамадзян і замежных эканамічных партнёраў.

2.Адмена сістэмы прымусовых кароткатэрміновых кантрактаў, стымуляванне гаспадарчай ініцыятывы і прадастаўленне прадпрымальнікам магчымасці ствараць новыя рабочыя месцы створаць умовы для разняволення гаспадарчай ініцыятывы беларускіх грамадзян, для вяртання на Радзіму эканамічных эмігрантаў, паляпшаць інвестыцыйны клімат і імідж Беларусі.

3.Спыненне росту цэн і індэксацыі рублёвых укладаў насельніцтва ў адпаведнасці з курсам беларускага рубля на 1 студзеня 2011 года можна дасягнуць тады, калі выканаць рэкамендацыі Міжнароднага валютнага фонду, правесці рынкавыя рэформы і шырокамаштабную прыватызацыю з удзелам фірм (у першую чаргу еўрапейскіх і амерыканскіх), якія могуць прынесці ў Беларусь перадавыя тэхналогіі.

4.Індэксаваць заробкі, пенсіі, стыпендыі і адрасную грашовую дапамогу ў адпаведнасці з ростам цэн з 1 студзеня 2011 года можна толькі пасля выканання ўсіх папярэдніх пунктаў, бо неабходна ў некалькі разоў павысіць прадукцыйнасць працы, каб мець магчымасць у некалькі разоў падняць заробкі, пенсіі і выдаткі на сацыяльную дапамогу.

"Прагматыкі" кажуць, што яны ідуць на выбары, бо *"рэвалюцыя не ўдалася, а Лукашэнка, хоць і дыктатар, але бароніць беларускую незалежнасць ад Масквы і трэба супрацоўнічаць з ім у гэтым накірунку, каб адцягнуць Беларусь ад Расіі і прыцягнуць яе да Еўропы".*

Але відавочна, што менавіта Лукашэнка стрымлівае развіццё беларускага грамадства і робіць Беларусь неканкурэнтаздольнай не толькі перад Еўропай, але ўжо і перад Расіяй. Лукашэнка апрыёры не здольны бараніць незалежнасць, бо ягоная сістэма ўлады на 100 працэнтаў залежыць ад датацый Крамля, які за апошнія гады канчаткова загнаў беларускія ўлады ў кут і прымушае плаціць па рахунках. Менавіта Лукашэнка ёсць галоўная пагроза незалежнасці Беларусі, а не яе абаронца. І чым хутчэй мы пазбавімся ад гэтай пагрозы, тым хутчэй пазбавімся шторанішняга пытання: "Ці ўжо прадалі нас Расіі альбо яшчэ не?"

Агітацыя

"Прагматыкі" кажуць, што яны пойдуць на выбары, бо *"толькі статус кандыдата ў дэпутаты дае законныя правы на перадвыбарную агітацыю".*

Але паводле закона аб выбарах, *"Грамадзянам Рэспублікі Беларусь, палітычным партыям, іншым грамадскім аб'яднанням... прадастаўляецца права... правядзення агітацыі за або супраць кандыдата на сходах, мітынгах, у сродках масавай інфармацыі, а таксама ў час сустрэч з выбаршчыкамі... Агітацыя (у тым ліку заклікі да байкатавання выбараў) не дапускаецца толькі ў дзень галасавання".*

Спосабаў данясення інфармацыі сотні — папулярызацыя незалежных СМІ, рассыланне SMS, вывешванне транспарантаў, правядзенне флэш-мобаў, пікетаў і мітынгаў. Нельга таксама забывацца на тыя магчымасці агітацыі, якія дае інтэрнэт, — сайты, блогі, сацыяльныя сеткі. Заслугоўваюць вялізнай павагі людзі, якія самастойна раздрукоўваюць матэрыялы з інтэрнэту і распаўсюджваюць іх. Інфармацыя таксама можа даносіцца праз зносіны з сябрамі, сваякамі, калегамі па працы. Кожны наш прыхільнік зможа знайсці для сябе спосаб, які яму падыходзіць. І разгортваць гэтую працу трэба загадзя, а не за тыдзень-другі да галасавання.

Назіранне і кантроль

"Прагматыкі" кажуць, што яны ідуць на выбары, бо, *"калі мы не пойдзем на выбары, уладам не будзе патрэбы нічога фальсіфікаваць і тады ўсе прызнаюць Палату легітымнай".*

Але справа ў тым, што дэмакратычна настроены электарат на псеўдавыбары ўсё роўна не пойдзе. Вось вытрымка з аналітычнай запіскі, падрыхтаванай навукоўцамі: *"Трэба ўлічваць, што 55,1% рэспандэнтаў (77,6% сярод праціўнікаў улады) лічаць, што парламенцкія выбары не могуць змяніць сітуацыю ў краіне да лепшага. Сярод праціўнікаў улады сёння гатовы байкатаваць выбары кожны трэці, а астатнія яшчэ нічога не чулі пра байкот ці яшчэ не вызначыліся. Безумоўна, пры адзінай пазіцыі лідараў палітычных партый на байкот доля прыхільнікаў байкоту сярод праціўнікаў улады можа істотна павялічыцца".*

Неабходна правесці максімальна шырокую кампанію па мабілізацыі тысяч валанцёраў для назірання, бо фальсіфікацыю лічбаў яўкі можна выявіць і даказаць не толькі доступам да выбарчых бюлетэняў і падліку галасоў (што малаpэальна), але і праз кантроль за лістамі рэгістрацыі выбаршчыкаў, і праз непасрэдны візуальны ўлік назіральнікам колькасці людзей, што прыйшлі на ўчасткі і атрымалі бюлетэнь у выбарчых камісіях.

Урэшце можна скарыстацца сістэмай рэпрэзентатыўнай выбаркі і пракантраляваць толькі частку ўчасткаў (напрыклад, Мінск — 295 участкаў, абласныя гарады — 262, вялікія гарады — 299, малыя гарады — 262, вёска — 394, усяго — 1511 участкаў), але і гэтага будзе дастаткова, каб сацыёлагі пацвердзілі вынікі назірання.

Час вызначацца

17 снежня з'езд па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" даручыў аргкамітэту падрыхтаваць і правесці кампанію актыўнага байкоту "выбараў" на выпадак, калі ўлады не выканаюць патрабаванні неадкладна вызваліць усіх палітычных вязняў, зарэгістраваць усе грамадскія аб'яднанні і палітычныя партыі, замацаваць абавязковае права палітычных партый дэлегаваць сваіх прадстаўнікоў у выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў, замацаваць права назіральнікаў адсочваць падлік галасоў такім чынам, каб бачыць рэальнае волевыяўленне грамадзян па кожным бюлетэні.

21 снежня палітсавет Аб'яднанай грамадзянскай партыі прыняў рашэнне рэкамендаваць з'езду АГП і "шасцёрцы" падтрымаць ідэю актыўнага байкоту.

Дарэчы, 14 студзеня ў Мінску адбылося чарговае пасяджэнне каардынацыйнай рады па правядзенні Народных сходаў, на якой было прынята рашэнне наконт актыўнага байкоту чарговых парламенцкіх выбараў.

Надышоў час усім дэмакратычным арганізацыям і іх лідарам, наогул усім аўтарытэтным людзям з актыўнай грамадзянскай пазіцыяй публічна і максімальна ясна сфармуляваць сваю пазіцыю — ідуць яны на псеўдавыбары ці прымаюць удзел у кампаніі байкоту.

Віктар ІВАШКЕВІЧ.

АД РЭДАКЦЫІ

"Народная Воля" была і застаецца прыхільніцай плюралізму, адкрытага, свабоднага выказвання думак, меркаванняў па вострых жыццёвых праблемах.
Чарговыя парламенцкія выбары — лёсавызначальная кампанія. Таму "Народная Воля" прапаноўвае свае старонкі ўсім, каго хвалюе будучыня Беларусі.

В 2012 году пенсии пересчитают 4 раза

В Беларуси в 2012 году ожидается четыре перерасчета трудовых пенсий в связи с изменением размера средней заработной платы. Соответствующий указ №35 "О повышении пенсий" подписал 16 января Александр Лукашенко.

"Согласно указу, в 2012 году корректировка фактического заработка пенсионеров и перерасчеты трудовых пенсий будут производиться с февраля, мая, августа и ноября исходя из средней заработной платы работников по республике за IV квартал 2011 года, I, II и III кварталы 2012 года соответственно", — проинформировали в пресс-службе президента.

Пенсионеры старше 75 лет получат доплату

Ее хватит на килограмм не самой лучшей сырокопченой колбасы

Доплаты к пенсиям устанавливаются с 1 января 2012 года. Соответствующий указ №35 "О повышении пенсий" подписал 16 января Александр Лукашенко.

Указом предусматривается установить доплату 75% минимального размера пенсии по возрасту лицам, достигшим 75 лет, и 100% минимального размера пенсии по возрасту лицам, достигшим 80 лет.

Таким образом, размер доплаты в январе 2012 года для лиц старше 75 лет составит 107,8 тысячи рублей, старше 80 лет —143,7 тысячи.

Доплаты к пенсиям будут устанавливаться с 1-го числа месяца, следующего за месяцем достижения возраста 75 (80) лет, и выплачиваться в порядке, предусмотренном для выплаты пенсий.

Каб не ўпаў лядзяш на галаву...

Зіма... Зранку на самых ажыўленых вуліцах сталіцы рух замаруджаны: снег з ночы не прыбраны, а таму слізка, усе стараюцца трымаць дыстанцыю. Нельга сказаць, што снегапрыбіральшчыкі спяць у шапку. Па словах брыгадзіра ўпраўлення "Цэнтр" ГПА "Гаррамаўтадар Мінгарвыканкама" **Валянціны КРЭПСКАЙ,** работнікі службы ўключыліся ў работу па поўнай — працуюць і ўначы.

Снег на дарогах, у дварах і на абочынах — біч для аўтамабілістаў, а ледзяшы пад стрэхамі — сапраўдная небяспека для пешаходаў. "Міны запаволенага дзеяння" ўжо павіслі пад дахамі некаторых дамоў. Ледзяшоў не дужа шмат, але яны "буйнакаліберныя" і ніяк не абазначаныя ўнізе — ні папераджальнымі стужкамі, ні агароджай. Проста вісяць сабе і чакаюць сваіх ахвяр.

...Над уваходам у еўрааптэку на вул. Куйбышава, 44 некалькі такіх стрэлападобных "мін". Супрацоўніца аптэкі, узброіўшыся "мінашукальнікам"-швабрай спрабуе абясшкодзіць іх, але збіць ледзяную напасць не вельмі атрымліваецца — не хапае росту ў жанчынкі. Прыйшлося прапанаваць свае паслугі, і мы разам як быццам справіліся... У падзяку — фота на памяць і папярэджанне мінчукам: будзьце ўважлівы, зіма экзаменуе не толькі камунальшчыкаў, але і ўсіх без выключэння.

Георгій ЧЫГІР.
Фота аўтара.

Ільгота ад заробку ў 2 мільёны 680 тысяч

З 1 студзеня ў Беларусі праіндэксаваны памер стандартнага падатковага выліку, што прадастаўляецца плацельшчыкам. Ён складзе 440 тысяч рублёў і будзе прымяняцца пры налічэнні падаходнага падатку з грамадзян, даходы якіх па асноўным месцы працы не перавышаюць 2 мільёны 680 тысяч. Гэта значыць, што калі працаўніку налічаць заробак 2 мільёны 680 тысяч альбо менш, то з гэтай сумы аднімуць 440 тысяч і толькі тады вылічаць 12% падаходнага падатку.

Да 1 снежня такі вылік прадастаўляўся ў памеры 292 тысяч рублёў тым грамадзянам, даходы якіх у месяц не перавышалі 1 мільён 766 тысяч.

ДЗІВОСЫ

Рэальныя даходы насельніцтва выраслі?

Неверагодна! Але, па даных Белстата, рэальныя грашовыя даходы насельніцтва Беларусі ў студзені—лістападзе мінулага года не толькі не паменшыліся, але нават павялічыліся (на 0,1%) у параўнанні з аналагічным перыядам 2010 года.

Больш за тое, Белстат сцвярджае, што рэальная заработная плата за той жа час вырасла на 3%.

Як такое можа быць, калі ці не кожны з нас прызнае, што стаў бяднейшым? Ці адпавядаюць гэтыя лічбы рэальнасці? Што гэта за дзівосы, калі ўвесь мінулы год беларусы, трапіўшы пад лавіну фінансавага крызісу, перажыўшы дэвальвацыю нацыянальнай валюты, бяднелі, а Белстат тым часам паведамляе, што рэальныя даходы насельніцтва, наадварот, выраслі?

Пракаментаваць інфармацыю Белстата "Народная Воля" папрасіла эканаміста ***Зміцера КРУКА:***

— Трэба ўсведамляць, што статыстыка — гэта як сярэдняя тэмпература па бальніцы. Але я ўсё ж схільны давяраць гэтым лічбам. Зусім невялікі прырост рэальных даходаў насельніцтва за перыяд са студзеня па лістапад мінулага года ёсць. Растлумачу: Белстат вылічвае прыбытак у доларавым эквіваленце, а інфляцыю — па коштах на тавары і паслугі, якія ўваходзяць у спажывецкі кошык. Па даных Белстата, інфляцыя ў мінулым годзе склала 108%. Для тых, хто спажывае больш імпартных тавараў, і інфляцыя большая. Для тых, хто аддае перавагу айчынным таварам і паслугам, узровень інфляцыі меншы. А сярэдняя лічба быццам бы атрымліваецца і прымальная.

Хаця вылічваць узровень даходаў насельніцтва толькі ў доларавым эквіваленце не зусім карэктна, бо ад долара мы залежым толькі пры пакупцы імпарту. А вось што тычыцца, напрыклад, камунальных паслуг... Намінальна яны фактычна не падвышаліся, так што намінальна камунальных паслуг у канцы мінулага года можна было набыць больш, чым на яго пачатку. Сэнс эканамічнага паняцця "спажывецкі кошык" у тым і ёсць, каб адлюстраваць узровень сярэдняй пакупніцкай здольнасці. Так што пра нейкае махлярства з лічбай у павелічэнні рэальнага даходу насельніцтва на 0,1% я б казаць не стаў.

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Лідзія АЎТУХОВІЧ:

«Я малюся, каб Бог не даў яму загінуць...»

Насцярожаны позірк, прыгожы твар, на якім адбіліся і страх, і жах, і пакуты. Адначасова ветлівая, але крышку разгубленая ўсмешка. Так пачалося маё знаёмства з жанчынай складанага лёсу, з маці палітвязня Мікалая Аўтуховіча Лідзіяй Юльянаўнай.

Яна пачынае гаварыць — і плача. Спрабуе стрымацца, выбачаецца: "Не звяртайце ўвагі, гэта я ўсё пра сына думаю і вось часам не вытрымліваю". А потым зноў поўныя вочы слёз. Каб неяк пераключыць яе ўвагу на іншую тэму, распытваю пра яе саму, пра яе лёс.

— Я нарадзілася ў 1939 годзе, 17 мая. Усё дзяцінства і маладосць была Ліляй Ігнацік. Хаця па пашпарце я Лідзія, але ўсе свае чамусьці звалі мяне Ліляй. Тату свайго амаль не памятаю, бо была малая, калі яго забілі. А вінаваты ў яго смерці родны брат. Ён данёс немцам, што бацька носіць ежу партызанам. Вось тату і расстралялі. Потым, калі немцаў прагналі, татавага брата-здрадніка пасадзілі. Вельмі цяжкі быў час... Усім было цяжка... А тым, у каго толькі мама пасля вайны засталася, — дык зусім гора. Але ў нас і мамы хутка не стала. Той самы мой дзядзька, з-за якога бацька загінуў, вярнуўся з турмы і нам адпомсціў. Зарубіў маму сякерай, калі тая была на калгасным полі каля фермы. Ён і мяне хацеў забіць, але я ўцякла... Малая тады была. Толькі ведаю, што яго пасадзілі і ў турме ён памёр... Вось такі лёс — і ворагу не пажадаеш.

— Але потым усё ж вы выйшлі замуж, жыццё неяк наладзілася?

— Ды і тут як паглядзець. Усё было, здаецца, добра. 7 студзеня 1963 года, менавіта на Каляды, нарадзіўся Мікола. (Можа, гэта яму і дапамагае ў жыцці, можа, таму і ратуе яго Бог ва ўсіх выпадках.) Усё было, як ува ўсіх — сын хадзіў у дзіцячы садок, я яшчэ нарадзіла двойню — дзяўчынак. Але так атрымалася, што мне самой зрабілі складаную аперацыю, дзяўчаткі захварэлі, адна памерла. Засталася Рыта. І дзяцей выхоўваць мне адной давялося.

Вы мяне прабачце, я ад гора (ад таго, што так з сынам здарылася) нават не магу ўсё складна прыпомніць — толькі нейкія эпізоды. Спачатку пайшла працаваць у нас, у Ваўкавыску, на хлебазавод. А там былі тры змены. Міколка кажа: "Мам, ты ідзі, не хвалюйся, я за Рыткай пагляджу". Я пайду, а потым як убачу, што "хуткая" праехала ці пажарная, дык адпрошваюся і лячу да дому ўначы. Пастаю, пагляджу, што вокны без святла, што ўсё ціха, і назад на працу бягу. Месца не знаходзіла! Як падумаю, што дзеці адны ўначы!.. А яшчэ ж і дом быў без ацяплення, прыбіральня на вуліцы... Хоць і грошай стала меней, але звольнілася я з той працы і потым працавала ў школе, каб дзяцей ноччу адных не пакідаць.

— А чым займаўся сын? Што яму падабалася?

— Ён любіў рабіць колерамузыку. Нейкія дэталькі ўсё збіраў і майстраваў. Аніякіх праблем з ім не было, настаўнікі хвалілі і за розум, і за добрыя паводзіны. І ён, і Рыта заўсёды былі спакойныя, нікуды асабліва не хадзілі. Каб я не хвалявалася, Мікола да ночы ніколі нідзе не затрымліваўся. І ніякіх капрызаў. Толькі аднойчы папрасіў набыць яму ровар. Дык толькі два дні на ім і пакатаўся, бо скралі на вуліцы. А так...

Было як ува ўсіх — вучыўся ў ПТВ у Бераставіцы, потым забралі ў войска. Як адслужыў — застаўся прапаршчыкам. Вось тут і пачалося...

Афганістан. Два гады пад кулямі. Я дзень і ноч плакала. Малілася штодня, і Бог не даў яму загінуць. Коля нават у адпачынак прыязджаў. Я так радавалася, што яму далі пару вольных тыдняў, і толькі потым выпадкова даведалася, што ён паранены быў, таму і дазволілі дамоў з'ездзіць. Але мне ён нічога тады не сказаў.

— Калі ваш сын стаў бізнесменам, то ад сэрца крыху адлягло?

— Спачатку, калі ён пачынаў, былі цяжкасці, але паступова ў яго ўжо і нейкі аўтапарк утварыўся. Людзі былі задаволеныя, што ў горадзе з'явіліся маршруткі, што яны былі танныя. Да Міколы пачалі звяртацца з рознымі просьбамі, і ён нікому не адмаўляў. Прасілі грошай хто на што — на аперацыю, на будаўніцтва храма, у дзіцячы дом, на лячэнне... Але чым вышэй чалавек падымаецца, тым больш яму зайздросцяць.

— Вы думаеце, што з-за нядобразычліўцаў і адбыўся першы арышт?

— Так. Я была ў санаторыі і вярнулася ў той дзень, калі Міколу выклікалі на допыт у Гродна і ўжо там надзелі кайданкі. Толькі на наступны дзень патэлефанавалі і сказалі, што Коля арыштаваны. Для мяне гэта быў шок. Ніхто ж не ведаў нават, за што яго арыштавалі. А ўжо як я гэта перажыла, і сама не ведаю.

Пра ягоную галадоўку даведалася з газет (цяпер і газет тых няма — пазакрывалі ўсе). Далі яму тады тры з паловай гады, а адседзеў два. Выйшаў такі схуднелы, што без жаху немагчыма было на яго глядзець. Але я так радавалася! Думала, што хопіць ужо і на яго, і на маю долю выпрабаванняў. Што цяпер жыццё ўсё-такі наладзіцца. Дык не, зноў пасадзілі. Нават не ведаю, як вытрымліваю ўсё гэта і за што і мне, і яму такі лёс наканаваны.

— Ваўкавыск — невялікі горад. Вас пазнаюць на вуліцах? Можа, баяцца з вамі кантактаваць як з маці "палітычнага"?

— Наадварот, людзі вітаюцца, кажуць словы падтрымкі. Да Міколы ў горадзе вельмі добра ставяцца, бо ён сапраўды шмат каму дапамагаў. Людзі цяпер усё разумеюць, ведаюць, што ён ніякі не крымінальнік, ужо нікому нічога не трэба тлумачыць. Цяпер я толькі малюся, каб Бог не даў яму загінуць. Спадзяюся, што дачакаюся, калі Мікола вернецца дадому.

— Канешне, дачакаецеся. Не можа быць па жыцці толькі адна чорная паласа.

— Я вельмі на гэта спадзяюся. Але ад перажыванняў я спачатку страціла зрок, потым і іншыя хваробы прыбіліся. Цяпер вось цукровы дыябет пачаўся. Набываю, канешне, лекі, хоць у мяне і малая пенсія. Ды яшчэ па 20 працэнтаў з кожнай пенсіі ўтрымліваюць. Калі ў Міколы ўсё забралі на аплату штрафаў, дык прыйшлі да мяне маёмасць апісваць. А што апісваць? Старую шафу, што яшчэ мы з мужам набывалі, калі дзеці былі маленькія?

Але гэта ўсё перажыву — хай і шафу забяруць, і што хочуць. А вось тое, што з сынам адбываецца, як перажыць? Як можна ў наш час так здзекавацца з чалавека? За што?!

Вось зараз быў Новы год, Раство. Людзі вясёлыя, гуляюць, радуюцца, а мой сын у турме. Іду і дарогі не бачу ад слёз... Усё думаю: "Напэўна, нехта хоча, каб я ці Мікола памерлі. Як ён там? Што там адбываецца?" Толькі адно я ведаю дакладна і хачу сказаць усім, хто зараз і Колю цкуе, і такіх, як ён. Помніце, на чужым няшчасці свайго шчасця не пабудуеш. Мой сын — герой! Ён прайшоў праз цяжкія выпрабаванні і ўсё вытрывае. Але кожны ўсё роўна будзе адказваць за тое, што здзейсніў, і не важна, выконваў ён нейкае даручэнне ці сам уласна дадумаўся чалавеку лёс руйнаваць.

Любоў ЛУНЁВА.

P.S. Сёння павінна вырашыцца пытанне аб пераводзе Мікалая Аўтуховіча на больш жорсткі рэжым адбыцця пакарання.

Палітвязня, які адбывае пакаранне ў Івацэвіцкай калоніі №5 за нібыта незаконнае захоўванне, перавозку пяці патронаў і паляўнічай стрэльбы, абвінавачваюць у шматлікіх парушэннях правілаў унутранага распарадку. Парушэнні мелі дробны характар, напрыклад, сярод іх — адмова пайсці ў сталовую. Аўтуховіч мусіць харчавацца дыетычнымі прадуктамі, бо на ягоным здароўі адбіліся шматлікія галадоўкі пратэсту.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Поплыли...
Но куда?

Так с чем мы вступили в 2012 год? С убеждением, что белорусские власти и в дальнейшем рассчитывают на российские кредиты и средства от продажи ключевых национальных активов. А потому менять экономическую модель, которая кое для кого по-прежнему кажется "белорусским чудом", похоже, никто и не думает. Как и раньше, наши власти будут объяснять "временные трудности" влиянием мирового кризиса, плохим народом... Чем угодно, только не перманентным внутренним кризисом и провалами собственной политики. Исходя из всего этого, большинство независимых аналитиков утверждают, что основные цели, поставленные правительством на 2012 год, не будут достигнуты. Среди них — выход на положительное сальдо торгового баланса в размере 1,5 миллиарда долларов и снижение инфляции до 19—22%.

О том, что белорусская экономическая модель не будет меняться, свидетельствует и Закон "О Республиканском бюджете на 2012 год". Кстати, аналитики сразу стали сравнивать его с аналогичным законом за истекший 2011 год, а также с Законом "О бюджете Республики Беларусь на 2007 год". Дело в том, что 2007 год — предкризисный, относительно благополучный. После него нас ожидал мировой финансово-экономический кризис 2008—2009 годов и свой доморощенный валютный кризис 2011 года. Или, как называют 2011 год власти, год "временных трудностей" и "экономических неурядиц".

Обратимся к последнему бюджету. Если рассматривать его по суммам в рублевом измерении, то бросается в глаза, насколько показатели бюджета 2012 года "надулись" инфляцией по сравнению с бюджетами 2007-го и 2011 годов. Если республиканский бюджет 2007-го и 2011 годов имел "всего доходов" соответственно 30,6 трлн руб. и 33,6 трлн руб., то общая сумма доходов бюджета 2012 года стала уже 92,77 трлн рублей. Естественно, это не почти трехкратный скачок экономики, это в основном скачок инфляции минувшего года.

Обратим внимание на удельный вес отдельных статей расходов и доходов республиканского бюджета этих лет, что позволяет увидеть, как изменялась, в какую сторону эволюционировала структура бюджетов. Если доля доходов от налога на добавленную стоимость в бюджете 2007 года составляла 19%, то в последующем его удельный вес в доходах закладывался соответственно 40,2% и 36%. То же касается и акцизов. Как известно, это типичные косвенные налоги, составные элементы отпускных цен. По существу, их покрывает покупатель товаров и услуг. Они уплачиваются из наших с вами карманов. А вот удельный вес доходов от налога на доходы и прибыль предприятий устойчиво уменьшался. Соответственно с 7,5% в 2007 году до 6,8% в 2011-м и 5,2% в 2012 году. Эта тенденция свидетельствует о стойком ухудшении финансового состояния белорусских предприятий.

Показатели	2007		2011		2012	
	Трлн руб.	Уд.вес,%	Трлн руб.	Уд.вес,%	Трлн руб.	Уд.вес,%
Доходы						
Налог на доходы и прибыль	2,3	7,5	2,3	6,8	4,8	5,2
НДС	5,8	19,0	13,5	40,2	33,4	36,0
Акцизы	2,8	9,2	5,4	16,1	11,3	12,2
Налоговые доходы от внешнеэкономической деятельности	2,4	7,8	7,3	21,7	25,4	27,4
Всего	30,6	100,0	33,6	100,0	92,77	100,0
Расходы						
Общегосударственные расходы	7,4	23,1	17,1	43,7	44,4	47,9
Национальная оборона	1,1	3,4	2,1	5,3	4,6	5,0
Правоохранительная деятельность и обеспечение безопасности	1,7	5,3	3,8	9,6	7,4	8,0
Национальная экономика	7,1	22,2	7,2	18,2	16,9	18,2
Здравоохранение	0,9	2,8	1,6	4,0	3,8	4,1
Физкультура, спорт, культура и СМИ	0,4	1,3	0,7	1,8	1,7	1,8
Образование	1,2	3,8	2,1	5,3	4,6	5,0
Социальная политика	11,7	36,6	4,4	11,1	8,9	9,6
Всего	32,0	100,0	39,6	100,0	92,77	100,0

Власти не устают говорить, что белорусский бюджет — это социально ориентированный бюджет. Что же показывает анализ расходной части бюджетов, ее структуры в динамике? Сразу хорошо виден рост доли общегосударственных расходов: с 23,1% расходной части бюджета 2007 года до 43,7% бюджета 2011 года и 47,9% бюджета 2012 года. Основу этих расходов составляет содержание государственных органов и обслуживание государственного долга — в общем, "чиновничья статья" и "долги наши тяжкие". На обслуживание внешнего государственного долга в бюджете 2012 года предусмотрено 5,9 трлн рублей. Это существенно больше расходов на образование (4,6 трлн руб.) или на здравоохранение (3,8 трлн руб.). Данная статья кратно возрастет в 2013 году. Как видим, удельный вес "чиновничьей" и "долговой" статей в расходах республиканского бюджета возрос более чем в 2 раза (47,9%/23,1%). В то время как удельный вес средств, выделяемых на социальную политику, основу которой составляют выплаты пенсий стареющему населению и оказание социальной поддержки из фонда социальной защиты, неумолимо сокращается. С 36,6% в бюджете 2007 года до 11,1% и 9,6% соответственно в бюджетах 2011-го и 2012 годов.

Так какой ориентации стал белорусский бюджет? Явно чиновничьей. Пенсионерам достаются крохи с барского стола.

В структуре бюджета 2012 года по-прежнему отражается белорусское "ноу-хау": доля расходов на национальную оборону (5%) значительно меньше доли расходов на правоохранительную деятельность и обеспечение безопасности (8%). Любое государство содержит армию, обеспечивает ее вооружением для предупреждения, а если надо, и отражения угрозы извне. Силовые ведомства — МВД, КГБ — если проводить параллель, предназначены для устранения угрозы изнутри страны. Понятно, какая угроза больше всего беспокоит наши власти. По-прежнему остаются в пасынках расходы на здравоохранение, образование, культуру. Не прогрессирует и статья "Национальная экономика". Но обнадеживает высокая положительная динамика доходов от внешнеэкономической деятельности. Однако нелишне подчеркнуть, что рост экспорта в прошлом году достигнут во многом благодаря обвальной девальвации белорусского рубля, которой в нынешнем году, надеемся, не будет.

Надо иметь в виду, что немалую часть расходов на здравоохранение, образование и другие социальные нужды понесут местные бюджеты. Расходы республиканского бюджета 2012 года (92,77 трлн руб.) составили 65,4% консолидированного бюджета (сумма республиканского и всех местных бюджетов). Совокупные бюджеты местных органов власти запланированы в объеме 76,54 трлн рублей. Из них 27 трлн — безвозмездные трансферты из республиканского бюджета. Все это так. Но наш несложный анализ наводит на размышления: в те ли стороны смещаются акценты доходов и расходов главного финансового плана государства, в правильном ли направлении плывем?

Летась праз Беларусь у Расію ўвезлі 20 тысяч аўто

Такія вынікі года падвяла расійская мытня, паведамляе сайт diver-sant.ru.

Каля 10 тысяч іншамарак у Расію трапілі праз Казахстан. Нагадаем, што машыны, якія з трэціх краін увозіліся ў Казахстан і Беларусь да першага студзеня 2010 года, у Расіі лічацца таварамі Мытнага саюза. Пры ўвозе іх у Расію даплачваць мытныя пошліны не трэба.

Свой алей

Новы цэх ужо будуецца на Валожынскім ільнокамбінаце.

У ім усталююць нямецкую лінію для выціскання алею, закупяць абсталяванне для ўласнай вытворчасці ПЭТ-бутэлек ад 250 мл да 1 літра.

Усяго ў рэалізацыю праекта мяркуецца ўкласці каля 6 мільярдаў рублёў. У адпаведнасці з планам, на камбінаце плануюць выпускаць 570 тон алею ў год. Для гэтага неабходна будзе штогод перарабляць да 2000 тон ільнасемя.

Раней на Беларусі (асабліва ў 60-х гадах) алей ціснулі ледзь не на кожным ільнозаводзе. Прадукцыя карысталася ўстойлівым попытам сярод спажыўцоў, алей выдавалі нават калгаснікам у якасці натураплаты, макуху спажывалі ў сельскай гаспадарцы. Але потым вытворчасць сышла на нішто. Цяпер усё пачынаецца наноў...

Пра кошт новага-старога прадукту пакуль нічога не гаворыцца.

Георгій ПЛАТОНАЎ.

ДЗІКУНСТВЫ!

13-гадовую Юлю Ляшук забіў 17-гадовы аднавяскоўвец?

Дзяўчына знікла ў навагоднюю ноч. Апошняя надзея бацькоў знайсці васьмікласніцу жывой не спраўдзілася. Раніцай 15 студзеня супрацоўнікі міліцыі знайшлі цела васьмікласніцы, закапанае ў 70 метрах ад бацькоўскай хаты. У забойстве падазраецца 17-гадовы хлопец з гэтай жа вёскі.

— Не магу гаварыць пра гэтае здарэнне, — голас завуча Лядзецкай сярэдняй школы Святланы Царык дрыжыць. — Юля Ляшук была адной з самых дысцыплінаваных, актыўных, адказных вучаніц школы.

— Апошняе мерапрыемства, у якім удзельнічала Юля, падрыхтоўка газеты на французскай мове на раённы конкурс, — расказвае Святлана Грыгор'еўна. — Юля амаль усе тэксты разам з настаўніцай падрыхтавала... Мы дагэтуль не можам паверыць, што яе няма, на пахаванне ўсёй школай збіраемся... Такая цудоўная дзяўчынка. І сям'я добрая, працавітая. Юля была старэйшая, у сям'і яшчэ ёсць дачка.

Гэтая дзікая гісторыя ўзрушыла ўсю краіну. 13-гадовая Юля Ляшук з вёскі Лядзец Столінскага раёна знікла ў навагоднюю ноч. Сустрэла з бацькамі свята і ў час ночы пайшла з сяброўкамі патанцаваць у мясцовы сельскі клуб. Вярталася дадому ў 4 ночы разам з сяброўкай. На скрыжаванні дзяўчынкі развіталіся, да Юлінага дома заставалася 100 метраў, дарожка хоць і знаёмая, але прайсці яе трэба было ў цемры, бо ліхтары тут ніколі не гарэлі. Дадому дзяўчына не прыйшла.

Раніцай бацькі забілі трывогу, кінуліся тэлефанаваць дачцэ, але мабільны маўчаў. Тэлефон потым знайшлі непадалёк ад царквы, каля закінутага хлява, побач ляжалі фотаапарат дзяўчынкі, пальчаткі. Каля рэчкі знайшліся іншыя рэчы: рызінка для валасоў, адзін бот, паводдаль штосьці з вопраткі. Але нідзе не было крыві, слядоў барацьбы.

Бацькі адмаўляліся ўявіць, што дачку забілі, ездзілі да экстрасэнсаў. Да апошняга спадзяваліся, што Юля жывая, што яе нехта скраў, можа, хацелі выкуп. Ляшукі — заможныя вяскоўцы, як і многія на Століншчыне.

Школьніцу шукалі ўсім светам. Супрацоўнікі міліцыі даследавалі мясцовасць вакол вёскі, прачасалі лес, 12 вадалазаў спецпадраздзялення "Алмаз" за некалькі дзён абследавалі найбліжэйшы вадаём. Мясцовасць прачэсваў і верталёт МНС. На месцы працаваў поліграфолаг.

Увечары 4 студзеня па падазрэнні ў здзяйсненні злачынства быў затрыманы мясцовы жыхар, сусед Ляшукоў. На яго штанах была кроў. Аднак следства дачыненне гэтага чалавека да злачынства не пацвердзіла, экспертыза паказала, што кроў на штанах мужчыны не Юліна, і ён 6 студзеня быў адпушчаны.

А 15 студзеня прыйшла страшная навіна: каля 10 гадзін раніцы супрацоўнікі міліцыі знайшлі цела школьніцы. Начальнік аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Брэсцкага аблвыканкама Сяргей Дучэнка паведаміў журналістам, што па падазрэнні ў забойстве быў затрыманы мясцовы жыхар 1994 года нараджэння. Расследаваннем злачынства займаецца Следчы камітэт РБ, заведзена крымінальная справа па ч.1 арт.139 КК РБ (забойства).

Затрыманы скончыў Лядзецкую сярэднюю школу ў мінулым годзе. У вёсцы кажуць, што нідзе не працаваў і не вучыўся, ездзіў па краіне на заробкі. У гэтай сям'і яшчэ растуць тры хлопцы, выхоўваюцца без бацькі. Па некаторых звестках, хлопец прызнаўся ў забойстве і паказаў міліцыянерам месца, дзе закапаў Юлю. А знайсці яго дапамагла сучасная экспертыза: на знойдзеных рэчах Юлі эксперты выявілі генатыпічныя сляды староннягa чалавека, па якіх і ўстанавілі магчымага забойцу.

— Нічога пра яго гаварыць не хачу! — сказала як адрэзала завуч школы Святлана Царык. — Я не ў такім стане.

Больш падрабязную інфармацыю не ўдалося атрымаць і ў раённых інстанцыях. Адказ адзін:

— Хлопец у ізалятары, але абвінавачанне яму пакуль не прад'яўлена. Як толькі гэта будзе зроблена — даведаецеся пра акалічнасці злачынства. Апошняе слова будзе за судом.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

Азаренок хотел «заработать» 233 тысячи долларов

На БТ показали сюжет о бывшем командующем ВВС и ПВО Игоре Азаренке, которого в декабре прошлого года осудили на 9 лет лишения свободы.

Во время следствия по делу бывшего командующего ВВС и войсками ПВО Беларуси Игоря Азаренка оперативники установили, что он планировал заработать 233 тыс. долларов в 2011 году на лоббировании интересов определенного предприятия. Такую сумму он рассчитывал получить откатом при поставках оборудования для оборонных нужд Беларуси.

Как утверждалось в сюжете, второй фигурант дела — гражданин России Андрей Машкауцан, в прошлом начальник отдела одного из российских заводов, который также признан виновным и приговорен к 6 годам лишения свободы, — вышел на своего бывшего одноклассника И.Азаренка с предложением пролоббировать интересы предприятия при проведении госзакупок оборудования на нужды ВВС и ПВО Беларуси. Положительное решение вопроса было оценено в 46 тыс. долларов, из них бывшему генерал-майору причиталось более 32 тысяч. Половину этой суммы он получил 19 декабря 2010 года наличными. Оставшиеся деньги А.Машкауцан привез в Минск 20 декабря на банковских карточках. При попытке снять с них деньги приятели были задержаны сотрудниками Главного управления по борьбе с экономическими преступлениями (ГУБЭП) МВД Беларуси.

При этом бывший командующий ВВС и ПВО был немало удивлен, что его действия посчитали противоправными. *"Он до последнего считал, что не совершил ничего предосудительного. Выдвинул версию, что его друг приехал покупать машину. Но этим, собственно, и ограничивалась защитная линия поведения"*, — отметил начальник ГУБЭП МВД **Эдуард Никитин**. Что касается денег, полученных накануне, то половину из них, более 16 тыс. долларов, И.Азаренок успел потратить за ночь якобы на личные нужды. По его словам, эту сумму ему одолжили.

И.Азаренок и А.Машкауцан сотрудничать со следствием отказались, оба утверждали, что их подставили. Однако на вопросы, откуда взялись деньги и на какие нужды они были предназначены, ответить так и не смогли. Более того, как удалось установить оперативникам, *"у Машкауцана и Азаренка были большие планы: на имеющиеся у них карточки могли в последующем беспрепятственно перечисляться средства для решения вопросов по поставке оборудования"* по серым схемам, рассказал Эдуард Никитин.

Существенную поддержку в раскрытии этого дела белорусским правоохранителям оказал Следственный комитет России.

Чатыры ДТЗ, у якія трапілі аўтобусы

Пасля адной аварыі адразу 19 чалавек трапілі ў бальніцу. Дзякуй Богу, абышлося без ахвяр.

Паводле звестак Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, у суботу ў 19.48 ад дыспетчара станцыі хуткай медыцынскай дапамогі паступіла паведамленне аб ДТЗ з удзелам аўтобуса на аўтадарозе Р-58 Мінск—Мядзель паблізу вёскі Лускава Папярнянскага сельсавета Мінскага раёна. Да месца ДТЗ неадкладна былі накіраваны больш за 40 адзінак тэхнікі: МНС і брыгады хуткай медыцынскай дапамогі.

Пасля прыбыцця да месца выкліку першага падраздзялення МНС устаноўлена, што аўтобус МАЗ, накіроўваючыся па маршруце Паставы—Мінск, з'ехаў у кювет і перакуліўся на бок. У аўтобусе знаходзіліся 44 чалавекі (42 пасажыры, адзін вадзіцель, адзін экскурсавод), якія самастойна выбраліся з салона. Транспарт быў арандаваны для турыстычнай паездкі работнікаў аднаго са сталічных прадпрыемстваў і членаў іх сем'яў.

У бальніцы брыгадамі хуткай медыцынскай дапамогі, аўтамабілямі медыцынскай службы МНС былі дастаўлены 34 пасажыры. Шпіталізацыя затрабавалася 19 пацярпелым, у тым ліку тром дзецям. Астатнія пасажыры адправіліся ў Мінск іншым аўтобусам прадпрыемства, якому належыць МАЗ. Усе 19 пацярпелых па-ранейшаму застаюцца ў бальніцы.

Варта адзначыць, што гэта не адзінае падобнае ДТЗ за тыя некалькі сутак, калі ў Беларусі рэзка пагоршылася надвор'е.

Вечарам 13 студзеня ў Гродзенскай вобласці трапілі ў ДТЗ два аўтобусы. Рэйсавы аўтобус Брэст—Ліда перакуліўся ў Дзятлаўскім раёне. Дзве жанчыны з пераломамі дастаўлены ў бальніцу. Пасажыры расказалі, што, нягледзячы на снегапад, кіроўца гнаў на вялікай хуткасці. Мала таго, за некалькі метраў да аварыі, перад закругленнем дарогі абагнаў спачатку легкавую машыну, а пасля фуру. Вяртаючыся на сваю паласу руху, ён не ўтрымаў аўтобус. А кіроўца, між іншым, мае 39-гадовы стаж. Няўжо не бачыў, якая небяспечная траса?

У Шчучынскім раёне перакуліўся маршрутны аўтобус з пасажырамі, які ажыццяўляў рэйс Смаргонь—Гродна. У бальніцу з пераломам ключыцы і рэбраў дастаўлены адзін з пяці пасажыраў.

Каб выцягнуць і паставіць на колы аўтобус, які трапіў у ДТЗ у Мінскім раёне, спатрэбілася дапамога 25-тоннага крана.

За тры дні больш за тысячу аварый

Умовы надвор'я, якія рэзка пагоршыліся, прывялі да таго, што колькасць дарожна-транспартных здарэнняў з матэрыяльным уронам (у асноўным сутыкненні і з'езды ў кювет) у мінулыя выхадныя ў два разы павялічылася ў параўнанні з папярэднімі выхаднымі. Такіх ДТЗ 13—15 студзеня ў краіне зарэгістравана 1102.

Зарэгістравана 60 дарожна-транспартных здарэнняў з пацярпелымі. Восем чалавек загінулі і 84 атрымалі раненні. Сярод загінуўшых — чатыры пешаходы. Яшчэ чатыры чалавекі загінулі ў выніку лабавых сутыкненняў і сутыкнення з транспартным сродкам, які стаяў.

За кіраванне транспартнымі сродкамі ў стане алкагольнага ап'янення затрыманы 442 вадзіцелі.

РЕЦИДИВ

Экономим на здоровье?

В США на одного жителя в год тратится на оказание медицинской помощи в целом свыше 6 тыс. долл., в Люксембурге — 5,9 тыс., Швейцарии — 5,6 тыс., Норвегии — 5 тыс., Монако — 5,3 тыс., Исландии — 4,4 тыс., Дании — 5,3 тыс., в Австрии, Швеции и Германии — по 3,6 тыс. долларов, в Беларуси нынче запланировано довести расходы на охрану здоровья одного человека до 224 долларов (по сегодняшнему курсу).

В 2008 году чиновники от медицины хвастались: с 2002 года в стране стабильно увеличивается финансирование здравоохранения. В 2002 году расходы на здравоохранение в расчете на одного жителя составляли всего лишь 60 долларов. В 2005-м уже 128, в 2007-м — 184,6, а в 2008 году — 234 доллара!

Но с 2009 года начался обратный отсчет. Так, в 2009 году на здоровье одного жителя страны тратилось 189 долларов, в 2010-м — 149. А как финансировалось здравоохранение в прошлом, 2011-м, вообще подсчитать сложно. Когда утверждался бюджет на 2011 год, планировалось, что бюджетная обеспеченность расходов на здравоохранение на одного жителя по Республике Беларусь составит 816 тысяч 648 рублей. В начале года один доллар США стоил 3 тысячи белорусских рублей, следовательно, "медицинские" расходы на одного жителя планировались в пределах 272 долларов! Но уже весной белорусский рубль стал стремительно обесцениваться. К концу года он упал по отношению к доллару почти в три раза, до 8700. Следовательно, и расходы на медицину сократились. На одного жителя страны тратилось уже 93 доллара.

В бюджете на 2012 год запланировано довести расходы на здравоохранение на одного жителя страны до 1 миллиона 902 тысяч 218 рублей. Сегодня это 224 доллара. Но каким будет этот показатель к концу года, сказать сложно. А если сравнить утвержденные цифры с прошлогодними, то получается, что, принимая бюджет-2011, чиновники закладывали расходы на медицину большие, чем когда голосовали за бюджет-2012.

К слову, в 2010 году экспертами Всеобщей конфедерации профсоюзов и Межгосударственного статистического комитета СНГ был подготовлен доклад "О состоянии здоровья населения, организации системы здравоохранения в странах СНГ". В докладе были приведены следующие цифры:

"По данным "Мировой базы индикаторов развития", в России расходы на здравоохранение в расчете на одного жителя составляют 244,7 доллара, в Беларуси — 145,5 доллара, в Украине — 80,7 доллара.

Для сравнения: в США на одного жителя в год тратится на оказание медицинской помощи в целом свыше 6 тыс. долл., в Люксембурге — 5,9 тыс., Швейцарии — 5,6 тыс., Норвегии — 5 тыс., Монако — 5,3 тыс., Исландии — 4,4 тыс., Дании — 5,3 тыс., в Австрии, Швеции и Германии — по 3,6 тыс. долларов".

То есть хвастаться нам нечем...

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

МНЕНИЕ

Спасение в «пятой колонне»

Как хорошо, что есть "Народная Воля", где печатаются смелые, мудрые и глубокие статьи. Сколько времени прошло после появления публикации Светланы Калинкиной "Игра в патриотов", а я помню почти каждый абзац. Очень верно подмечено, что воспитанная идеологами-манкуртами белорусская молодежь предпочитает служить тюремщиками и тыловыми крысами, нежели летчиками или танкистами. Что же удивляться: там и платят больше, да и многим тюремщикам можно утолить низменные страсти битьем дубинкой по голове. Хуже всего то, что такая молодежь, рано утратив чувство благородной цели, не имея моральных и духовных принципов и ценностей, в конце концов дуреет, звереет и спивается. Вот так и гибнет, вырождается население страны. О нации тут говорить не приходится — там, где нет национального языка, где вырождается культура коренных людей, не может быть и нации, есть только население. Это давно всем известно.

Но, слава Богу, есть и другая часть молодежи, пусть ее немного, пусть только каких-то 10—15 процентов от общего числа, но только из этой, патриотически настроенной молодежи, или, как ее называют господа манкурты, "пятой колонны", получаются настоящие защитники Отечества. Рота таких солдат одолеет батальон, а то и полк тюремщиков и тыловых крыс. Патриотов рождает не только место, но и память о славных делах предков, народные традиции, древние святыни, такие как гимн, герб и флаг, религия и родной язык.

У такой патриотически настроенной белорусской молодежи, несмотря на все старания и ухищрения идеологов-манкуртов, все еще жива память о славных делах предков, родных символах, а некоторые из молодых людей сохранили и свой родной язык. Все то, что делает человека патриотом, а народ — нацией. Возьмем, к примеру, ту же Россию. Несмотря на все трагедии и заблуждения, в России сохранилась и великодержавная спесь, и чувство гордости за свою историю, культуру, за свой язык. Там сохранились и национальные исторические святыни — трехцветный флаг, герб с двуглавым орлом, головы которого повернуты на восток и запад, и даже военная бравурная музыка, как-то марш Преображенского полка. Несмотря на то что под трехцветным флагом воевали не только белогвардейцы, но и власовцы, этот флаг россияне сделали государственным.

А что же в Беларуси? Горько и стыдно вспоминать, как одурманенные "референдумом" белорусы предали все свои святыни — и герб, и флаг, и родную мову... Откуда же тут взяться патриотизму? Для манкурта-тюремщика в службе главное не благо Родины, а плата, денежное довольствие. Где больше платят, там для него и родина.

Пока будут в цене нефть, газ, золото, алмазы и другое сырье, довольствие у российской военщины будет выше, нежели в Беларуси. Там есть из чего платить. Чем не стимул для наших манкуртов послужить в России? Но там и своих тюремщиков хватает, там нужны солдаты, а не вертухаи и тыловые крысы. Там нужны солдаты, готовые при необходимости жертвовать собой. Захочет ли наш тюремщик рисковать собой? Это же не то, что бить дубинкой по голове.

Очень интересно было наблюдать по телевизору, как главнокомандующий белорусским войском А.Лукашенко поучал генералов, как необходимо отражать нападение вражеских ракет. Не бойтесь, Александр Григорьевич, ракетами никто в вас пулять не станет. Вам прежде всего надо опасаться своего окружения, всех прихвостней, подхалимов и карьеристов. Ежели что, они первые вас предадут, арестуют, а потом еще и судить будут. Сразу вспомнят вам, где, когда и что было.

Столько вы нагнали на них страху, будучи при власти, что они никогда этого не забудут. Такое они вам никогда не простят. Но ведь когда-то и ваша власть закончится. Можно, конечно, попытаться пожертвовать независимостью страны, чтобы после устроиться хотя бы губернатором в российской провинции. Но и такое вряд ли состоится, в другой стране другие законы, другие выборы и другие назначения "свыше".

Следует иметь в виду и то, что часть белорусов никогда не смирится с потерей государственной независимости. Зачем же в таком случае России создавать лишние проблемы, когда их у нее и так достаточно?

Многие наши пенсионеры все еще надеются на некое чудо, на лучшую жизнь. Зря надеются, чуда не будет. Не из чего быть ему при нашем нынешнем положении в стране.

Жить так, как живут пенсионеры в Германии, Швеции, Финляндии, или хотя бы в Эстонии, Латвии, Литве, или в той же Польше, нашим пенсионерам еще долго не доведется. Верно сказал Лукашенко, что уже и сейчас многие пенсионеры (не считая особой категории) ходят в продмаг, как в музей.

Кто же виноват и что делать? Как вывести страну из тупика, в который ее загнали?

Мне кажется, что выход может быть только один: найти общий язык с "пятой колонной" о которой так часто говорит Лукашенко. Вернуть белорусам отнятые у них святыни — герб, флаг и, главное, родной язык. Вернуть им гражданские свободы, какими пользуются все цивилизованные народы. И тогда у людей появится жизненный энтузиазм, они станут меньше пить и лучше работать. И все постепенно наладится как на "гражданке", так и в армии. Только состоящая из патриотов армия — истинных патриотов, а не марионеток в военной форме — сможет защитить Отечество от возможной агрессии как со стороны запада, так и с востока.

Анатоль Иванович ЦИРКУНОВ,
пенсионер,
офицер запаса.

ТРЕВОГА!

Прикрываясь заботой о людях...

Столичные власти делают все возможное, чтобы содержание четвероногих друзей стало роскошью для простых, небогатых граждан и люди были вынуждены отказываться от них. Это вступает в противоречие с мировой практикой, доказывающей, что собака, как и кошка, всегда существовали рядом с человеком, об их преданности хозяевам ходят легенды. А одиноким людям они радость и подмога, особенно когда близких нет рядом.

Как и на продукты питания, цены на корма, лекарства для животных стремительно растут. А на ветуслуги вообще зашкаливают. (Похоже, они и вовсе берутся с потолка.) Так, например, только за одно посещение ветклиники надо выложить 25 тысяч рублей — не считая стоимости процедур и лекарств. А стерилизация кошки или собаки обойдется более чем в 200 тысяч рублей. Откуда, спрашивается, у пенсионеров такие деньги? Даже ради любимого и незаменимого друга бедному человеку таких сумм не наскрести. Значит, выбросить друга — и остаться одному, а городским службам добавить головной боли в их неутомимой борьбе с бездомными животными!

Мало того: введена жесткая система штрафов за выгул собак без намордника и поводка. Конечно, порядок здесь нужен. Но ведь доходит до того, что требуют наличия намордников для совсем маленьких собачонок, для которых их просто не существует. Да и отсутствие специальных мест для выгула собак делает их владельцев очередной мишенью для штрафов.

Думаю, те, кто принимает такие драконовские меры по отношению к животным, позорят себя, прикрываясь якобы заботой о людях.

Розалия РУБИНЧИК,
пенсионерка.

Минск.

ОСТРЫЙ ВЗГЛЯД

Одни живут, другие — выживают

Наверное, уже все слои населения Беларуси задумались над тем, как выжить в том кошмаре, в котором мы оказались после 19 декабря 2010 года.

Чтобы как-то сэкономить, пенсионеры в 5 утра занимают очереди в магазины за дешевым молоком; чтобы выжить, лишь бы не уволили, многие рабочие ходят на работу за 100 долларов, а некоторые сельские труженики — и за 50 долларов; чтобы прокормиться, строители, энергетики, представители частного бизнеса уезжают из страны на заработки, жертвуя общением с семьей... Чтобы выжить, белорусские женщины выходят замуж за иностранцев — лишь бы выехать отсюда; чтобы не выживать, а жить, бежит из Беларуси молодежь, студенты, самые активные, самые предприимчивые люди...

Но есть и другая, меньшая часть населения страны, ничего не производящая, но также борющаяся за выживание. Так, чтобы выжить, те, кто служит в силовых органах, готовы любого задержать, посадить, покалечить. Чтобы выжить, те, кто должен блюсти законы, эти законы забросили в урны и действуют только по приказу начальника или телефонному звонку. Чтобы выжить, те, кто должен народу доносить правду, готовы нести всякую чушь с телеэкранов и со страниц госгазет, готовы оклеветать любого несогласного с нынешним курсом правящего клана. Все эти индивиды, глубоко упрятав (а возможно, и утратив) такие человеческие категории, как честь, достоинство, совесть, извратили и главные религиозные заповеди — не убей, не укради, не обмани... Ходят в церковь, но и крадут, и обманывают, и убивают. Только поэтому и выживают.

И все-таки самым живучим у нас в стране оказался чиновничий класс, или так называемая президентская вертикаль. Начиная от самого главного руководителя и заканчивая председателями каких-нибудь сельских советов, на фоне остальной страны живут они очень и очень неплохо. Только каждый представитель этой вертикали "выживает" согласно своему статусу и месту на иерархической лестнице. Одни, выгнав из престижного района Минска — "Дроздов" — иностранных дипломатов, заняли эту территорию для своего проживания и рядышком их свита построила на свои "скромные" зарплаты коттеджи, поражающие нескромной стоимостью. Другие чиновники, более мелкого "розлива", поражают своими нескромными запросами жителей райцентров.

Например, в Речице некоторые "слуги народа" присмотрели хорошее место прямо на берегу Днепра. С одной стороны, строиться никому не запрещено. С другой — только избранным в Речице можно строить свои дома в таких местах. И чтобы ни у кого больше не возникало желания посягнуть на эту территорию, они оградили себя охранной табличкой. Теперь эти "слуги народа" пытаются выжить с занятой территории предпринимателя, который задолго до их появления построил на этой земле гостиницу для приезжающих в Речицу рыбаков. Причем методы выживания известны и применяются к несговорчивым по всей стране — это постоянные проверки контрольных и карательных служб, штрафы за каждую мелочь, за каждую неправильную запятую в документах.

Вот так и получается, что одни в Беларуси живут, а другие — выживают...

Андрей СТОЛЕТОВ.

Речица.

РЭХА

Ад чаго залежыць патэнцыял навукі...

Спроба адказаць прэзідэнту на яго выказванне "Калі вы такія разумныя і вучоныя, то чаму такія бедныя і не зарабляеце на сваіх ідэях?"

Гэтае выказванне А.Р.Лукашэнкі тыражавалася ўсімі беларускімі сродкамі масавай інфармацыі. Але ні ў адным з іх я не знайшоў адказу. Таму можна лічыць, што ідэі нашых навукоўцаў не вартыя ўвагі. Аднак рэчаіснасць куды больш складаная.

Аб велізарных стратах навуковага патэнцыялу я пісаў у "Народнай Волі" яшчэ ў 2000 годзе — "вынішчаліся самыя разумныя, адукаваныя, сумленныя". Ахвярамі расійскага царызму, а пазней бальшавізму сталі тысячы і тысячы навукоўцаў, у тым ліку нашых, беларускіх. Рэха той вялікай згубы адгукаецца і па сённяшні дзень.

Другой прычынай з'яўляецца часам нізкая сутнасць зместу сучаснай беларускай навукі. І на гэтай праблеме я не аднойчы засяроджваў увагу кіраўніцтва краіны. Аб гэтым сведчаць назвы маіх артыкулаў — "Нужны ли кандидаты наук производству?", "Какого сорта диплом?", "Кого позвать в науку", "Дысертацыйны вал ці годны ўклад у навуку?".

Трэцяя прычына — у нізкай якасці сучасных дысертацый. З гэтай нагоды я некалі тройчы звяртаўся да першага намесніка ВАК Рэспублікі Беларусь прафесара А.А.Афанасьева (сёння ён ужо старшыня. — **Рэд.**). Сутнасць прычыны і ў тым, што адны і тыя ж людзі і ў Савеце па абароне дысертацыі, і ў ВАК. Адпаведна, неабходны вучоныя саветы, членамі якіх павінны быць і прадстаўнікі роднасных нам дзяржаў (Украіны, Малдовы, краін Балтыі і, магчыма, Закаўказзя). У савецкі час па маёй спецыяльнасці "інжынерная геадэзія" існаваў такі доктарскі савет у Львове. І ён вельмі добра сябе зарэкамендаваў. Я быў яго членам ад Беларусі на працягу чатырох гадоў. І ні аднаго "абы-што" мы не прапусцілі ў навуку, чым прынеслі велізарную карысць грамадству.

Дарэчы, аніякага адказу ад спадара Афанасьева я не атрымаў. Таму даведкі аб укараненні вынікаў дысертацыйных даследаванняў часцей за ўсё — ліпавыя. Больш таго, вынікі гэтых спраў могуць мець і анекдатычны характар. Быў выпадак, калі ў сельскагаспадарчай ВНУ Беларусі абаранялася дысертацыя па вызначэнні параметраў Луны.

Пытанні павышэння навуковага патэнцыялу павінны вырашацца на самым высокім узроўні. Добрыя памкненні адзіночак, на жаль, могуць заканчвацца здзекам з іх. Гэта я пазнаў на сабе. Маё змаганне скончылася тым, што я быў выведзены са складу Вучонага савета Полацкага ўніверсітэта (па спецыяльнасці "геадэзія").

Аляксей САЛАМОНАЎ,
доктар тэхнічных навук,
прафесар.

ЧЫТАЧ — ЧЫТАЧУ

Гэта справядліва

Паважаны пенсіянер Данііл Сякерыч у артыкуле "Это же несправедливо" (нумар за 10 студзеня), як і шмат іншых "патриотов матушки-России", скардзіцца, што яго пенсія ў Беларусі 300 долараў, а яго таварышы ў Расіі атрымліваюць па 800 долараў. І крычыць на ўсю Беларусь, што не можа "смириться с такой несправедливостью".

Шаноўны Данііл Кузьміч, мне цяжка — мяркую, і многім беларусам — зразумець Вашу пазіцыю. Вы, ваенныя пенсіянеры, з гонарам, часам да месяца і не да месяца, гучна шуміце: "Мы патриоты матушки-России!" Добра, хай будзе так. Але ж якія вы патрыёты Расіі, калі вы яе пакінулі, уцяклі ад сваёй матушкі, самай багатай і золатам, і нафтай, і газам, і ўсім-усім. Вы ганьбіце сапраўдны рускі патрыятызм, які мы, беларусы, высока цэнім і паважаем. Калі ў нас Вам дрэнна, дык чаму б не праявіць "исконно русский патриотизм" и не вярнуцца на радзіму ў Расію?

Мікола САВІЦКІ,
прафесар-пенсіянер
(пенсія
140 долараў).

ХАЧУ СКАЗАЦЬ!

У бок Паўночнай Карэі?

Можна сказаць, улады самі зрабілі ўсё, каб падрыхтаваць людзей да сацыяльнага выбуху. Але, гледзячы на пасіўныя паводзіны многіх людзей, ёсць падставы сцвярджаць, што бліжэйшым часам мы не тое што сацыяльнага выбуху не ўбачым, а нават кволых пратэстаў не дачакаемся. У чым жа прычына? Ці толькі ў жорсткай рэпрэсіўнай сістэме аўтарытарнага рэжыму, які з коранем вынішчае любыя парасткі супраціву ва ўсіх сферах? Безумоўна, гэта таксама адыгрывае вельмі важную ролю, бо, назіраючы за тым, як АМАП па-зверску разганяў маўклівыя акцыі, пасяпаліты беларус разумее, што пратэставаць — гэта даволі небяспечная справа, якая нічым добрым не скончыцца. Усё гэта так, і сказана пра гэта вельмі шмат.

Але ж трэба зірнуць і на іншы бок справы. Выказаць свой пратэст можна не толькі на плошчах і вуліцах пад апазіцыйнымі сцягамі, што для большасці беларусаў смерці падобна. Магчымы і іншыя даволі эфектыўныя формы пратэсту.

Напрыклад, адмовіцца ад прымусовай падпіскі на "Советскую Белоруссию" і сваю раённую газету. Альбо выйсці з Федэрацыі прафсаюзаў, якая з арганізацыі, што павінна абараняць правы працуючых, ператварылася ў орган, які абараняе амаль прыгоннае права ў выглядзе прымусовых кантрактаў. Яшчэ варыянт: кожнаму разумнаму бацьку ці маці проста жыццёва неабходна бараніць сваіх дзяцей ад прамыўкі мазгоў, якую праводзяць у лукашэнкаўскіх "акцыбратах", піянерах і БРСМе. Адным словам, захаваць сваю годнасць і аслабіць сістэму можна, не рызыкуючы трапіць пад дубінкі ці сесці на суткі з усімі далейшымі наступствамі. Было б жаданне.

А вось жадання ў большасці беларусаў якраз і няма. Назіраецца надзвычай небяспечная тэндэнцыя па змяншэнні, як кажуць эканамісты, парогу спажывання. Гэта значыць, што беларусы гатовы адмовіцца ад большасці матэрыяльных выгод і даброт, але працягваць жыць па прынцыпе "мая хата з краю", не вытыркаючыся. А за дэмакратыю, свабоду слова і сумленныя выбары большая частка насельніцтва Беларусі змагацца тым больш не будзе. У такой сітуацыі казаць пра магчымасць шматтысячных сходаў, мітынгаў, дэманстрацый — гэта, мякка кажучы, проста наіўна. А значыць, нас чакае (не дай Бог, канешне) ці страта незалежнасці, ці далейшы рух у бок Паўночнай Карэі. Хацелася б памыліцца, але намаганняў некалькіх соцень мужных грамадзян з дэмакратычных рухаў і партый відавочна недастаткова, калі мільёны працягваюць маўчаць і гатовы трываць далей.

Дзяніс РАБЯНОК.

г.Калінкавічы.

SOS!

Касцёл Святога Іосіфа з келлямі манахаў — вернікам!

Немагчыма пералічыць, колькі гістарычных збудаванняў знікла на тэрыторыі Беларусі ў мінулыя стагоддзі.

Але пік знішчэння святынь адбыўся ў XX стагоддзі, калі многія храмы былі ўзарваны ці знявечаны шляхам прыстасавання пад "патрэбы дзяржавы". Захапіўшы і разбурыўшы маёмасць вернікаў, улады не толькі парушылі святыя для ўсіх канфесій запаведзі "Не скрадзі" і "Не прагні нічога, што не тваё", але і выявілі дзікунскае неразуменне мастацкіх і гістарычных каштоўнасцяў лепшых твораў беларускага дойлідства.

Здавалася б, у XXI стагоддзі будзе аднаўлена гістарычная справядлівасць, і тыя будынкі храмаў, якія Боскім цудам захаваліся, павінны вяртацца вернікам. Аднак гэтага не адбываецца ў дачыненні да захаваных у добрым аўтэнтычным стане каменных будынкаў кляштара бернардзінцаў у Мінску — касцёла Святога Іосіфа і дарміторыя (будынка з келлямі манахаў) — помнікаў архітэктуры, якія былі пабудаваны ў 1652 годзе на сродкі вернікаў-каталікоў.

У касцёле адбываліся набажэнствы на працягу 112 гадоў (з 1752 года, калі было асвячэнне будынка, і да 1864-га, калі кляштар быў канфіскаваны дзяржавай за ўдзел вернікаў у паўстанні К.Каліноўскага). Зараз у касцёле месціцца Дзяржаўны архіў. Ужо шмат гадоў вернікі моляцца перад касцёлам за яго вяртанне царкве і спыненне ганебнай з'явы — выкарыстання храма не па святым прызначэнні.

На жаль, улады ігнаруюць усе просьбы вернікаў. Больш таго, у 2005 годзе Мінгарвыканкам прыняў рашэнне аб рэстаўрацыі і рэканструкцыі будынка дарміторыя з мэтай прыстасавання яго пад гатэль. Ажыццяўленне гэтага будзе мець такі ж вынік для вернікаў, як і фізічнае знішчэнне касцёла — у ім нельга будзе маліцца ніколі...

Зразумела чаму: гатэльныя нумары з прыбіральнямі запраектаваны непасрэдна за сцяной алтара і побач з малітоўнай залай касцёла, што несумяшчальна па маральнай і функцыянальнай сутнасці гэтых памяшканняў. Размяшчаць гатэльныя нумары за сцяной алтара нельга яшчэ і таму, што тут знаходзяцца памяшканні, без якіх не можа адбывацца набажэнства ў малітоўнай зале, а калідор гэтых памяшканняў па патрабаваннях пажарнай бяспекі з'яўляецца эвакуацыйным выхадам з малітоўнай залы.

Такім чынам царква пазбавіцца храма, а гэта парушэнне артыкула 30 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацый", дзе гаворыцца, што рэлігійныя арганізацыі валодаюць правам уласнасці на маёмасць, атрыманую ці створаную імі за кошт асабістых сродкаў, ахвяраванняў фізічнымі і юрыдычнымі асобамі ці перададуную рэлігійным арганізацыям ва ўласнасць дзяржавай альбо атрыманую іншым чынам, які супярэчыць заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

Так, менавіта на асабістыя сродкі вернікаў братоў Кансоўскіх у 1624 годзе пачалося будаўніцтва кляштара бернардзінцаў у Мінску, якое працягвалася ў XVIII стагоддзі за кошт ахвяраванняў вернікаў і сродкаў рымска-каталіцкай царквы.

Акрамя таго, вышэйзгаданы Закон не прадугледжвае тэрміну даўніны, пасля заканчэння якога маёмасць царквы, што знаходзілася ў дзяржаўнай уласнасці, не можа быць вернута царкве. Таму адзіным маральна і юрыдычна абгрунтаваным рашэннем павінна быць вяртанне рымска-каталіцкай царкве будынкаў касцёла Святога Іосіфа і дарміторыя кляштара бернардзінцаў у Мінску.

Такое меркаванне было выказана ў звароце членаў Канферэнцыі рымска-каталіцкіх біскупаў у Беларусі ў 2007 годзе. Былі сабраны 30 тысяч подпісаў грамадзян краіны пад зваротам да кіраўніка дзяржавы за вяртанне царкве кляштара. З просьбай перадаць касцёл Святога Іосіфа і дарміторый царкве звяртаўся арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч, Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі.

Аб недарэчнасці прыстасавання будынкаў кляштара пад функцыі гатэля паведамлялася ў адкрытым лісце групы беларускіх архітэктараў у Мінгарвыканкам, Міністэрства культуры, Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва, а таксама Кіраўніцтва справамі прэзідэнта.

І зноў улады ігнаравалі меркаванне шматлікай грамадскасці і дзеючага заканадаўства: у 2010 годзе пачаліся будаўнічыя работы па прыстасаванні дарміторыя пад гатэль.

Такім чынам утварылася канфліктная сітуацыя, лагічным выйсцем з якой было б першачарговае вяртанне царкве частак будынка дарміторыя, якія знаходзяцца непасрэдна за сцяной алтара і побач з малітоўнай залай касцёла.

Гэта дасць магчымасць маліцца ў касцёле Святога Іосіфа ў будучыні, калі ўлады зразумеюць, што **"тады навошта тая дарога, якая не вядзе праз храм да Бога?"** (Паэма-казань "Так хацеў Бог!" Уладзіслава Завальнюка).

Мая прапанова таксама дазволіць не знявечваць прамакутную прастору былых келляў усталяваннем у іх прыбіральняў, не разбураць крыжападобныя скляпенні столяў, якія захаваліся, дзеля праходу каналізацыйных і водаправодных стаякоў і г.д. Такім чынам будуць захаваны аўтэнтычныя асаблівасці помніка архітэктуры ў непераробленым выглядзе.

Менавіта так выконваецца рэстаўрацыя ў цывілізаваных краінах — з ашчаднымі адносінамі да аб'ёмна-прасторавых і планіровачных рашэнняў, канструкцый і дэталяў гістарычных будынкаў. Як вынік — рэстаўраваныя помнікі архітэктуры з'яўляюцца мастацкімі і гістарычнымі каштоўнасцямі, цікавымі сусветнай культурнай супольнасці.

Беларусы таксама маюць гонар узнавіць касцёл Св.Іосіфа і вышэйзгаданыя часткі дарміторыя кляштара бернардзінцаў у Мінску ў адпаведнасці з сусветнымі стандартамі. Але дзеля гэтага неабходны рашучыя намаганні ўсіх неабыякавых да сваёй спадчыны грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Барыс АЛЯКСАНДРАЎ,
архітэктар,
член Беларускага
саюза архітэктараў.

ШЧЫРА

А я глядзеў ім услед...

Золкім студзеньскім днём, калі на душы было няўтульна і нылі застарэлыя раны, я стаў сведкам маленькага эпізоду, які рашуча змяніў мой упадніцкі настрой і прасвятліў душу.

Па асфальтавай дарожцы паміж гімназіяй №4 і абеліскам у гонар загінуўшых воінаў-інтэрнацыяналістаў прагульвалася незнаёмая мне пара. Абодва — вельмі шаноўнага ўзросту. У іх былі незвычайна выразныя твары: у яго — суровы, зрэзаны шматлікімі маршчынамі, у яе — адбітак нязводнай маладой прывабнасці.

Я міжволі залюбаваўся імі. Іх вочы ззялі цеплынёй і ціхай радасцю. Яны ішлі, узяўшыся за рукі, як, пэўна, было ў далёкія юнацкія гады. Ці як птушкі, што падтрымліваюць адна адну ў далёкім пералёце.

Пара закаханых ужо збочыла на бульвар у бок Храма Святых Жонак-Міраносіц, а я ўсё глядзеў ім услед і думаў: на жаль, не часта ўбачыш у паўсядзённасці такую праяву чалавечай прыгажосці, адданасці і пяшчоты. У нялёгкіх жыццёвых мітрэнгах больш укараняюцца ў адносінах паміж людзьмі абыякавасць, а то і непрыязнасць. Яны так і лезуць у вочы. А тут дзівоснае аказалася побач — тое, што, на добры лад, павінна поўніць нашы душы, абуджаць высокую духоўнасць і маральнасць.

...Шчаслівая пара, пяшчотна трымаючыся за рукі, праходзіць паміж дзвюх святынь, аддаючы ім сваю павагу і паклон. Я іх не ведаю, але ўпэўнены: без такіх людзей жыццё даўно зледзянела б.

Віктар БРУЦКО,
жыхар г.Баранавічы.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
17 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

ВЗГЛЯД ИЗ КИЕВА

Получится ли у оппозиции объединиться?

Каким был для Украины ушедший 2011-й и чего ожидает страна от наступившего 2012 года?

Конечно же, самое значимое событие прошлого года в Украине — это начало суда, арест и приговор "семь лет лишения свободы с конфискацией имущества" экс-премьер-министру Юлии Владимировне Тимошенко.

С одной стороны, нарушения законодательства Украины со стороны Тимошенко вроде бы очевидны. А с другой — действия правоохранительных органов Украины по установлению нарушителя и привлечения его к ответственности оцениваются неоднозначно. Мало ли крупных чиновников в Украине превышали свои служебные полномочия? И почему к ответственности привлечены единицы и, как правило, только из противоположной нынешней власти политической группы? Почему недостаточно исследован мотив превышения служебных полномочий? Может, потому, что вскрылись бы коррупционные схемы, задействованные в газовых контрактах, а это уже могло оказаться непреднамеренным ударом по интересам правящей ныне политической группы? Вопросов возникает много, и большинство из них достаточно неудобны для политической группы Виктора Януковича.

Получила ли выгоду команда президента Украины от посадки в тюрьму лидера оппонентов? На мой взгляд, выгода весьма сомнительна. Да, лидер оппонентов изолирован, фактически отстранен от контактов с избирателями и спонсорами накануне предстоящей парламентской избирательной кампании. Но стоила ли игра свеч? После президентских выборов 2010 года Юлия Тимошенко постепенно теряла свой рейтинг, популярность ее стремительно падала, от нее уходили соратники, отвернулось большое количество политических инвесторов. Блок Юлии Тимошенко разваливался. Она превращалась в маргинального политика. Никаких значимых действий не предпринимала, очевидно, что была подавлена и растеряна. На местных выборах, прошедших осенью 2010 года, ее партия значимого успеха не получила. Политическая карьера шла к закату. И вдруг возникает резонансное уголовное дело, которое стремительно набирает обороты, достаточно оперативно для Украины выходит на финишную прямую и передается в суд. И вот тут уже подзабытая электоратом Юлия Владимировна восстала из небытия, получила доступ к трибуне и ретрансляцию по всем СМИ Украины и Европы. Популярность ее несколько подросла. И полпреды Тимошенко зачастили в Европу.

А что же власть? А власть не смогла предоставить ни своим гражданам, ни европейской общественности хоть сколь-нибудь убедительных, аргументированных данных о коррупционных схемах, заангажированности российской правящей элитой, неэффективности и несостоятельности менеджера Юлии Тимошенко. Не потому, что таких фактов нет, их предостаточно. Только вот желание озвучить эти факты почему-то отсутствовало. В результате рейтинг правящей группы снизился, отношения с западными странами накалились, да и отношения с Россией достаточно напряженные, грозящие перейти в острую конфликтную фазу.

Ко всему этому можно еще добавить фактический провал в административной реформы. Да, сократили часть чиновничьего аппарата, но не так значительно, как могли бы. Да, сократили некоторые функции чиновников, но опять же незначительно. Реформа по дебюрократизации украинского общества провалилась из-за нерешительности или нежелания исполнителей менять что-либо коренным образом.

Вместе с этим еще больше увеличился коррупционный пресс на представителей украинского бизнеса, а это уже непосредственно отражается на кошельках украинских граждан, так как потребительские цены на товары и услуги в 2011 году в Украине выросли значительно. Цены на продукты питания сравнялись с ценами ведущих европейских стран, таких как Великобритания, Германия и Франция, а по некоторым параметрам, например, на молочную продукцию, уже превышают европейские более чем на 50%.

Весь прошедший год в украинских СМИ муссировался вопрос, обвалится ли национальная денежная единица — гривна и когда. Пока не обвалилась, но предпосылки есть. Инфляция, сокращение экспорта, увеличение дефицита внешнеторгового баланса, правда, не на таком высоком уровне, как в Беларуси, но все же это может больно ударить по экономике Украины в 2012 году. Все замерли в ожидании, прокатится ли экономическое цунами по Украине...

Так что же еще ждет Украину в 2012 году? Какие события могут кардинально повлиять на жизнь украинских граждан? Прежде всего, насколько успешно в экономическом плане пройдет европейское первенство по футболу? Оправдаются ли ожидания в получении экономической прибыли от проведения этого увлекательного спортивного мероприятия?

Но кроме этого международного соревнования в Украине в октябре состоится значительное политическое событие — парламентские выборы, которые пройдут по смешанной избирательной системе. Половину Верховной Рады изберут по партийным спискам, а вторую половину — по мажоритарным округам. Также предположительно в июле состоятся выборы мэра стольного Киева. Предстоящие две избирательные кампании из-за своей значимости будут достаточно напряженные, острые и конфликтные, пройдут на фоне снижения рейтинга правящей партии и его лидера Виктора Януковича с одной стороны, и отсидки второго лидера президентской гонки 2010 года Юлии Тимошенко с другой стороны. Ожидается острое и захватывающее политическое зрелище. Сможет ли объединиться оппозиция в преддверии значимых событий нового политического сезона? Получится ли у нынешней власти доказать свою политическую состоятельность? Появятся ли на политическом небосклоне Украины новые звезды? И в каком направлении будет далее развиваться страна-соседка? Об этом мы скоро все узнаем...

Александр ЦЫНКЕВИЧ, собственный корреспондент "Народной Воли" в Украине.

«Чэмпіёны» па экспарце

Нямецкі экспарт працягвае расці, і ў гэтым годзе паляпшаюцца таксама спажывецкія настроі грамадства.

У апошнія месяцы мінулага года нямецкія прадпрымальнікі прадалі за мяжу тавараў на суму 95 мільярдаў еўра. Гэта на 8,5% больш, чым за аналагічны перыяд 2010 года. Немцы сталі "чэмпіёнамі свету" па экспарце. У выніку яны маюць гандлёвы прафіцыт на суму 15 мільярдаў еўра. У дадатак да гэтага ў самой Нямеччыне паляпшаюцца настроі людзей. Больш за палову прадпрымальнікаў спадзяюцца на тое, што 2012 год будзе лепшым, чым папярэдні. Масавых звальненняў больш не будзе, а некаторыя сектары, напрыклад, інфарматыка ды машынабудаванне, наадварот, плануюць павялічваць колькасць працоўных месцаў. Дзякуючы гэтаму нямецкі ўрад не мае праблем з продажам сваіх аблігацый, піша Dziennik Gazeta Prawna.

Два фактары росту

Надоечы варшаўская Галоўная гандлёвая школа сумесна з прадстаўнікамі Польскага эканамічнага таварыства арганізавала дэбаты на тэму эканамічных прагнозаў на 2012 год.

Паводле меркаванняў эканамістаў, у 2012 годзе ў Польшчы можна спадзявацца на эканамічны рост на ўзроўні 2—3% ВУП, павышэння цэн на тавары і паслугі, рост беспрацоўя, а напрыканцы года — узмацнення польскай валюты.

Па ацэнцы экспертаў, найбольшай пагрозай для польскай эканомікі з'яўляецца крызіс у еўразоне. Старшыня Польскага эканамічнага таварыства Рышард Пэтру лічыць, што ўплыў на польскую эканоміку акажа экспарт і схільнасць палякаў да пакупак. "Я лічу, што эканамічны рост будзе большым за 2,5% ВУП. Ён, перш за ўсё, стане вынікам экспарту ды спажывання, бо, думаю, палякі будуць купляць больш, чым у мінулым годзе. Гэта будуць два асноўныя фактары эканамічнага росту ў Польшчы ў 2012 годзе", — лічыць старшыня Польскага эканамічнага таварыства Рышард Пэтру.

МЕМУАРЫ

Станислав ШУШКЕВИЧ

Наброски первого

(Беловежский консенсус и Беларусь)

Про мой род и нашу элиту

Деды, родители, семья

До 1997 года я очень гордился своим "рабоче-крестьянским" происхождением. Отец моей матери Людвиг Романовский работал железнодорожником на Любаво-Роменской дороге. Он умер, когда мне не было и трех лет, но я его помню! Точнее помню его сапоги, край которых мешал мне сидеть у него на коленях, после того как я опрокинул в нашем саду на свою голую ногу раскаленную самоварную трубу. Дед успокаивал меня и говорил, что если бы я, как он, был в сапогах, то труба бы меня не обожгла.

Мой дед Людвиг Антонович.

Соседки нередко говорили его вдове — моей бабушке:

— Францишка, ты счастливый человек, прожила с Людвигом интересную жизнь, родила 12 детей, была женой хорошо зарабатывающего человека — кондуктора.

Бабушка их поправляла:

— Обер-кондуктора!

Что такое "обер", я понял сравнительно поздно, а до того считал деда очень важным большим начальником. Реалии же были простыми: дед в любую погоду — хорошую и ненастную — ездил с керосиновым красным фонарем в хвосте товарного поезда.

Хорошо помню главную драгоценность дедовского наследства — карманные часы "Буре" в чугунном корпусе. Бабушка очень ими дорожила и берегла как реликвию, но во время фашистской оккупации поменяла их на хлеб и кусочек сала для меня и сестры. Такие часы были только у железнодорожников-машинистов. Дед получил их в награду за то, что смело действовал, когда несколько вагонов случайно оторвались от товарного состава и остановились. Дед с фонарем побежал в сторону, противоположную движению, и предотвратил аварию — остановил следующий поезд.

Трое из двенадцати бабушкиных детей умерли в детстве. Остальные выросли и оказались разбросанными по Беларуси, России, Литве и Польше.

1949 год. Моя бабушка Франя, фотографировал сам.

Судьба некоторых из них оказалась трагической. Младшая — Ядвига — окончила педагогический институт и работала учительницей в школе на станции Красный Берег. Во время оккупации ее муж — Семен Караваевский — был командиром партизанского отряда. Она, будучи беременной, находилась дома и, увидев полицаев, спряталась на чердаке, не успев захватить с собой теплую одежду. Полицаи это поняли и отбросили лестницу-стремянку от чердачного проема. Тетя Ядя, слезая без лестницы, свалилась, сильно ушиблась и умерла, оставив круглыми сиротами троих детей, так как муж ее тоже погиб через несколько дней.

Дед и бабушка со своей младшей дочерью Ядвигой.

В конце второго тысячелетия моя сестра разыскала документ, согласно которому в 1912 году наш дед Людвиг был восстановлен в дворянском звании. Хорошо, что это произошло в постсоветское время, а то ведь могла случиться очередная кампания борьбы с наследниками потенциальных противников казарменного коммунизма.

Знаю только одно, что дед мой был простым тружеником. Все, что было сделано его руками, заслуживало самой серьезной похвалы: просто, прочно, надежно. Он, как и бабушка Франя, считал труд источником благополучия и не относился свысока ни к какой работе. Когда у деда ухудшилось здоровье, он пошел работать банщиком. Простым банщиком в общественной бане: принимал и выдавал одежду и тазики, убирал моечное отделение и раздевалку. Бабушка Франя до 91 года ходила с мешком за травой на пустырях и стройках для своей козы, молоко которой оставалось ощутимым подспорьем в нашем семейном бюджете.

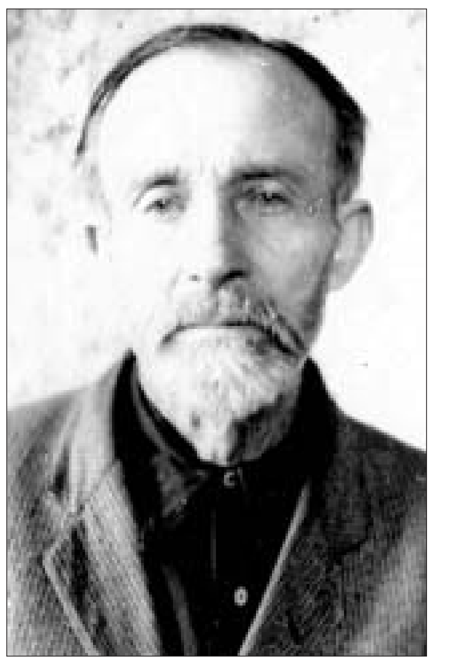

1912 год. Свидетельство о восстановлении деда Людвига "в потомственном дворянском достоинстве".

Деда со стороны отца — Петра Иосифовича Шушкевича — помню с начала войны. Его жена Розалия Викентьевна умерла, когда мне не было и двух лет. У них тоже была многодетная семья, и ее члены тоже оказались разбросанными по всему СССР.

Зиму 1941—1942 годов я провел у деда Петра в деревне Щитомиричи в 14 километрах, как считалось тогда, от Минска. Непосредственно перед началом войны дед завершил строительство нового дома с большими окнами и деревянным полом — самого близкого строения в деревне от дороги Минск—Слуцк. По-видимому, именно поэтому оккупанты деда с семьей из дома выгнали. Дед вернулся в хату — старый дом, основательно прогнивший с глинобитным полом и двумя маленькими окнами.

В центре одной общей для всех комнаты стояла большая русская печь. Бабка Вера — женщина, на которой дед женился в 1939 году, пекла вкуснющие блины из теста, замешиваемого вечером перед днем выпечки из ржаной муки на закваске. Закваской служила часть теста, оставленного в деревянной дежке от предыдущей выпечки.

1949 год. Своим "Комсомольцем" я сфотографировал деда Петра.

Один раз в 12—15 дней бабка Вера выпекала на той же закваске хлеб. После того как печь была основательно протоплена, она бросала на чисто выметенный специальным веником печной под увесистые комки теста овальной формы, похлопывала по ним деревянной лопатой и закрывала печную заслонку. Через час-полтора комки превращались в большие черные буханки хлеба. И сколько бы ни убеждали меня, что сейчас можно купить хлеб более вкусный, я не верю.

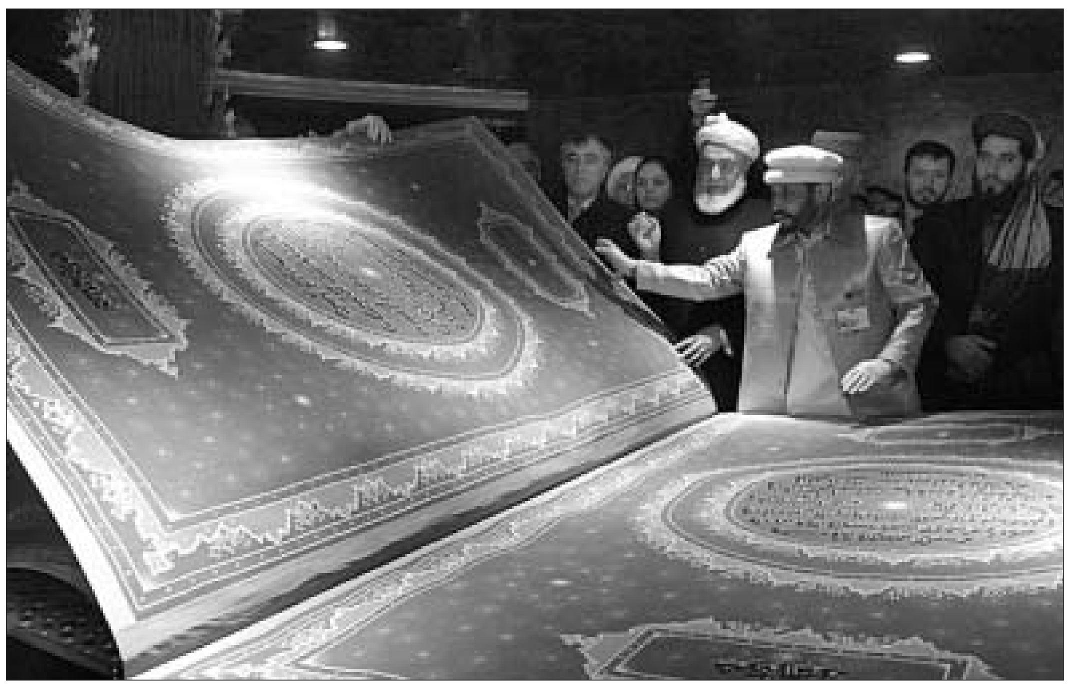
В городе в ту зиму было очень голодно, а в деревне довольно сытно. Часто на завтрак были блины. На обед — крупник, борщ или щи, заправленные шкварочками, краюха хлеба и кружка молока на ужин.

1912 год. Моя бабушка Розалия и дед Петр со своими детьми Броней, Стасем (мой отец), Бронисем и Вацлавом (впереди всех).

Как настроила меня мама и как получалось в мои семь лет, я старался помогать деду и бабке Вере по хозяйству, но моя помощь была, увы, не тем, чего им не хватало в тяжелой деревенской жизни. Меня же без моих уличных друзей и домашней библиотеки одолевала скука.

(Продолжение на 6-й стр.)

Афганскі мастак і яго вучні прадстаўляюць вялізную старонку Карана ў час адкрыцця новай бібліятэкі ў Кабуле.

КОРОТКО

Две сенсации выборов в Казахстане

В Казахстане в воскресенье прошли выборы в мажилис (нижняя палата парламента) и в маслихаты (местные представительные органы). В парламентских выборах приняли участие семь партий. До сих пор казахский парламент был однопартийным, но на этот раз партия, занявшая второе место, попадет в Мажилис, даже если не преодолеет семипроцентный барьер. Так решено в связи с критикой Казахстана из-за отсутствия демократии.

По данным социологов, необходимый барьер преодолевают не только правящая партия "Нур Отан", но также и демократическая партия "Ак жол" ("Светлый путь"), имеющая негласный статус партии казахского бизнеса, и Коммунистическая народная партия Казахстана (КНПК), отпочковавшаяся от бывшей Компартии. Это главная сенсация выборов в Казахстане, ибо ожидалось, что парламент будет двухпартийным. Другой сенсацией минувших выборов стали показатели явки, которые более чем на 10% превысили результаты парламентских выборов 2007 года и составили свыше 75%.

Вчера ЦИК обнародовал предварительные итоги. Согласно им, пропрезидентская "Нур Отан" набирает на выборах в парламент Казахстана 80,74%, а "Ак жол" — 7,46%, компартия — 7,2%.

Власти Казахстана объявили, что выборы прошли без серьезных нарушений. С ними согласились наблюдатели от СНГ. Официальные итоги голосования ЦИК подведет не позднее 22 января, а опубликует не позднее 25 января.

В Голливуде вручены награды "Золотой глобус"

Ассоциация иностранной прессы в Голливуде вручила свои награды "Золотой глобус" лучшим кинолентам минувшего года. Главный "Золотой глобус" вручен фильму "Наследники" Александра Пейна. Эта лента признана лучшим фильмом года.

Лучшим мюзиклом назван фильм "Артист" французского режиссера Мишеля Хазанавичуса. Действие фильма происходит в Голливуде в 1920-х годах.

В номинации "Художественный фильм на иностранном языке" первенство досталось иранской ленте "Развод Надера и Симин", которую снял Асгар Фархади. Драма была отмечена в минувшем году в Берлине, получив "Золотого медведя".

Акции протеста в Румынии

Правительство Румынии провело экстренное совещание в связи с протестами по всей стране против мер бюджетной экономии.

Заметим, что в столице Румынии — Бухаресте — свыше 30 человек пострадали во время антиправительственных демонстраций с требованием отставки президента Траяна Бэсеску.

В воскресенье, 15 января, на Университетской площади в центре города собралось около тысячи демонстрантов, критиковавших политику действующего президента и Кабинета министров и требовавших их немедленной отставки. После того как полицейские попытались помешать митингующим перекрыть близлежащие улицы, акция переросла в открытое столкновение с силами безопасности. Протестующие забрасывали полицейских камнями, те использовали в ответ слезоточивый газ.

Акции протеста продолжаются в Румынии с четверга. Люди выражают недовольство сокращением зарплат госслужащих, отменой социальных льгот, ростом налогов, усилением коррупции. Ранее премьер-министр Румынии Эмиль Бок заявил, что бюджетные сокращения, в том числе снижение пенсий и зарплат, являются неотъемлемой частью мер по спасению экономики государства, которое находится в самом тяжелом за последние 60 лет экономическом кризисе. В связи с этим Бок предложил всем недовольным гражданам перейти к диалогу с властями и совместному поиску выхода из сложившейся ситуации.

За юанем в Лондон

Министр финансов Британии Джордж Осборн, находясь с визитом в Гонконге, сообщил, что Лондон станет крупнейшим торговым центром по продаже китайской национальной валюты — юаня.

Выступая на Азиатском финансовом форуме, Осборн заявил, что хочет видеть Британию гаванью азиатских финансов и инвестиций в Европу. Китайское правительство постепенно снимает препятствия в международной торговле своей национальной валютой и ограничивает влияние государства на колебания курса юаня.

Валютная биржа Гонконга недавно продлила время своих торговых операций, чтобы совместить часы продажи с Лондоном.

ЧТО ТАМ, В СИРИИ?

Не прекращаются протесты и столкновения

Эмир Катара Хамад бин Халифа аль-Тани заявил, что в Сирию необходимо направить войска арабских стран, чтобы остановить там кровопролитие. Об этом он сказал в интервью американскому телеканалу Си-Би-Эс. Это первое подобное высказывание руководителя арабского государства.

В Сирии уже почти десять месяцев не прекращаются антиправительственные протесты и столкновения демонстрантов с полицией, в результате которых, по данным ООН, погибло уже более пяти тысяч человек.

В этой стране работает группа наблюдателей Лиги арабских государств (ЛАГ). Ранее бывший член этой группы Анвар Малек назвал пребывание своих коллег в стране "фарсом", а ситуацию в Сирии описал как "гуманитарную катастрофу". В интервью телеканалу "Аль-Джазира" Малек рассказал, что вышел из состава группы наблюдателей из-за того, что ему довелось увидеть в Сирии — в том числе, по его словам, явные признаки военных преступлений.

Тем временем президент Сирии Башар Асад объявил амнистию для участников антиправительственных выступлений в стране. Указ Асада обнародован в день, когда исполняется 10 месяцев с начала массовых протестов в городе Дараа на юге Сирии.

Согласно сообщению сирийского агентства САНА, амнистия распространяется на лиц, "совершивших преступления в контексте событий, которые произошли с 15 марта 2011 года до 15 января 2012 года". Она касается армейских дезертиров, перешедших на сторону оппозиции, — в случае, если они добровольно сдадутся властям до конца января, а также мирных демонстрантов и тех, кто сдаст незаконно хранящееся у них оружие, уточняет САНА.

По данным ООН, в Сирии под арестом находятся более 14 тысяч участников антиправительственных выступлений.

Генеральный секретарь ООН Пан Ги Мун призвал Башара Асада немедленно прекратить насилие в Сирии. "Остановите насилие. Прекратите убивать собственный народ. Путь репрессий — это тупик", — заявил Пан Ги Мун, выступая в Бейруте на конференции, посвященной демократии в арабском мире.

С момента начала массовых антиправительственных выступлений в Сирии Асад объявлял уже несколько амнистий. Как передает корреспондент Би-Би-Си Джонатан Хед из Турции, нынешняя амнистия не содержит никаких предложений о путях прекращения конфликта. Десятки тысяч человек по всей Сирии продолжают выходить на улицы с требованием положить конец правлению Асада.

Сергей ПЕТРОВ.

ДАТЫ

Литва помнит своих защитников

В Литве 13 января отметили День защитников свободы — очередную годовщину январских событий 1991 года в Вильнюсе. Тогда население республики ценой жертв среди мирных граждан сумело отстоять завоевание независимости.

Что касается хода расследования дела 13 января, которое тянется больше 20 лет, напомним, что в январские дни 1991 года, когда Советская Армия брала штурмом вильнюсскую телебашню, погибли 14 человек, были ранены, по разным оценкам, более 800 безоружных людей. В этом деле 23 подозреваемых в военных преступлениях. Из них 21 — граждане России, двое — Беларуси. Ни Москва, ни Минск не выдают их Литве .

Недавно Генпрокуратура Литвы сообщила: Россия вновь отказала литовским прокурорам. На этот раз — в просьбе опросить по делу 13 января бывшего главу СССР Михаила Горбачева. В этой связи литовский премьер Андрюс Кубилюс заявил: *"Видимо, ответы по делу 13 января мы получим после того, как там изменится ситуация, когда Россия осознает настоящие демократические ценности".*

Станислав ШУШКЕВИЧ

Наброски первого

(Продолжение. Начало на 5-й стр.)

Дедовы книжки остались в новом доме, куда входить было запрещено, а сюда, в старый, он сумел забрать только самое нужное — календари колхозника за добрый десяток лет, библию на церковнославянском и журналы "Пчеловодство", тоже лет за десять. Все это нужно было деду, убежденному мичуринцу, сад и пасека которого славились далеко за пределами деревни Щитомиричи. Но его книжки меня мало увлекали.

К незабываемому в детстве я отношу и лето в деревне в 1942 году. Большинство крестьян в Щитомиричах были тогда безлошадными. Колхозных лошадей отдали отступающим красноармейцам. У деда была кобыла Машка, которую, наоборот, красноармейцы отдали ему. Он упросил их Машку не пристреливать, когда она сломала ногу. Дед полную безнадегу, как говорили в деревне, выходил, постоянно советуясь со своим давним приятелем, имевшим какое-то представление о ветеринарии. В итоге Машка, хотя и основательно хромала, но выполняла все нужные крестьянину лошадиные работы. Меня же она страшно обидела. Когда я, взобравшись на Машкину спину, направил ее к водопою — небольшому озерцу, она так сильно наклонила голову к воде, что я съехал по лошадиному загривку в воду. К вечеру по всей деревне распространилось известие: хромая Машка чуть не утопила этого городского неумеку малого Шушкевича в озерце, глубина которого взрослым доходит до ушей... если встать на голову.

1933 год. Моя мать — Елена Романовская.

Мои родители — мать Елена Романовская и отец Станислав Шушкевич — были интеллигентами в первом поколении, детьми белорусских крестьян, но, как позднее выяснилось, и обедневшей шляхты. Они учились в одной университетской студенческой группе и получили дипломы филологов с правом преподавания белорусского, русского и польского языков. Оба довольно успешно занимались писательской деятельностью и были приняты в Союз писателей СССР: мать — в 1934 году, отец — в 1935-м.

В то время мои родители искренне верили, что в Советском Союзе строится самое справедливое общество на Земле. Фактически они воспевали социалистический строй и учили ненавидеть его врагов — рифмовали иллюзии, как скажет позднее уважаемый журналист.

Членский билет матери подписан Максимом Горьким, сохранился и является семейной реликвией. Отцовский билет конфисковали при аресте в конце 1936 года, когда он был осужден как "враг народа".

1966 год. Мой отец — Станислав Шушкевич.

После ареста отца мать мгновенно была уволена с работы в радиокомитете как политически неблагонадежная и потеряла возможность заниматься литературной деятельностью. Она была вышвырнута из белорусского отделения Союза писателей СССР и исключена из комсомола на комсомольском собрании, которое вел комсорг Аркадь Кулешов. Главным аргументом для исключения послужила заполненная ею перед началом собрания анкета, в которой в графе "семейное положение" она написала "замужняя".

— Не может считаться комсомолкой та, которая считает своим мужем врага народа, — подытожил итоги собрания Аркадь Кулешов.

Везде в Минске матери отказывали в приеме на работу. Отчаявшись, она пошла в КГБ, пробилась на прием к какому-то клерку и заявила:

— Я отсюда никуда не уйду. Забирайте и меня в тюрьму, так как я нигде не могу устроиться на работу и мне нечем кормить сына и мать, не имея никаких денег.

Клерк, как рассказала через много лет мама моей сестре Ире, уже ставшей взрослой, оказался на редкость вежливым. Назначил время, когда мать должна была прийти к нему на следующий день, и добавил:

— Идите домой, не делайте никаких глупостей, приходите, как договорились.

Днем позже он сказал маме, что школе №17 нужен преподаватель русского языка и литературы старших классов и что ее диплом позволяет устроиться на эту должность. В тот же день мать была принята на работу.

Такой поворот дел оказался для матери радостным (есть работа — будет зарплата) и грустным, требующим титанического напряжения, так как до этого времени и на радио, и в писательской практике она использовала только белорусский язык и польский и, соответственно, лучше, как ей казалось, знала белорусскую и польскую художественную литературу, чем русскую. Во-вторых, 17-я школа была в добрых шести километрах от места проживания матери, а трамвай ходил тогда с большими перебоями, и, боясь опоздать, мать добиралась до места работы пешком.

О том, что мать была очень хорошей учительницей русского языка и литературы в средней школе №17 города Минска, не раз говорили мне ее бывшие ученики. В их числе и известный кардиолог, академик НАН РБ Георгий Иванович Сидоренко. Он и не догадывался, что преподавание русского языка и литературы требовало от нее большой и нелегкой ежедневной подготовки. Прививая своим ученикам любовь к великой русской литературе, мать сделала все, чтобы я не пошел по стезе гуманитарных наук, так как была уверена, что в этом случае меня ждет судьба отца.

В 1954 году отец был полностью реабилитирован и в 1956 году возвратился из Сибири в Минск. В этом же 1956 его я стал выпускником физико-математического факультета Белорусского государственного университета.

Отец не затаил ни обиды, ни желания мстить тем, кто бесчеловечно с ним обошелся, но отыскал осудившего его судью и посоветовал ему уволиться с занимаемой должности, что тот незамедлительно сделал. Мне же он все время говорил, что коммунистическая идея — самая прекрасная в мире и что нужно лишь следить за тем, чтобы к руководству под видом приверженцев коммунизма не пробирались негодяи. Романтиком был отец. В моем понимании, все стало на должное место лишь после перестройки и гласности. Только за год до смерти, как мне показалось, отец осознал порочность коммунистической идеологии.

Самым надежным и верным мне человеком всегда была моя сестра Ирина. Она окончила физический факультет Белорусского государственного университета и всю трудовую деятельность связала с одним заводом. Полная мне противоположность, она никогда никого не осуждает, никогда ни с кем не ссорится, умеет договориться, как говорят, с самим чертом, даже в мелочи не поступаясь своей человеческой гордостью и своим человеческим достоинством.

Я по-доброму ей завидую.

Две Ирины — моя сестра и жена.

Время бежит. Вчерашняя малышка — моя внучка Стася — стала студенткой. То, чем дед так и не овладел по-человечески, она освоила, играя и балуясь. Бегло болтает по-английски, говорит по-польски, по-итальянски, по-немецки.

Дочь восполнила пробелы в нашем семейном музыкальном образовании — окончила консерваторию. Жена постоянно "мстит" мне за первую в ее жизни четверку, которую она получила, сдавая мне экзамен на третьем курсе. До этого у нее были только пятерки. Заставляет меня выключать телевизор во время завтрака, есть без соли, утверждая, что все это идет мне на пользу. Светлой памяти тесть — участник Сталинградской битвы, танкист — и теща никогда не знали лучшего занятия, чем забавляться с внуком — моим сыном. Мальчику это тоже очень нравилось, он платил им любовью. Только один раз в жизни я видел, как мой сын безудержно плачет. На похоронах деда Кузьмы он нес подушечку с дедовыми наградами и без перерыва поливал их слезами.

Сын Станислав был любимчиком тестя и тещи. Сейчас — почти бизнесмен.

Безумно любил внука и другой дед — мой отец. Он реже с ним встречался, так как жил довольно далеко — в другом районе города Минска. Но когда встречались — их было трудно разлучить.

1985. Мой отец с внуком — моим сыном Станиславом.

Сын вырос, закончил университет, пытается стать бизнесменом. Пока испытывает на этом пути как удачи, так и поражения. Упрям, упорно хочет жизнеутвердиться в деле, которое для остальных членов семьи остается малопонятным. На одно поколение глубже, чем я, знает свою родословную, на порядок лучше рыскает в интернете. К сожалению, не знаю, кого любит больше — Родину мамы Россию или Родину отца Беларусь, но в том, что любит и ту и другую, сомнения нет. Студентом второго курса ездил во время летних каникул "на заработки" в США. Поездку оправдал и даже что-то заработал. Я же был счастлив, когда его первой фразой после приземления самолета были слова:

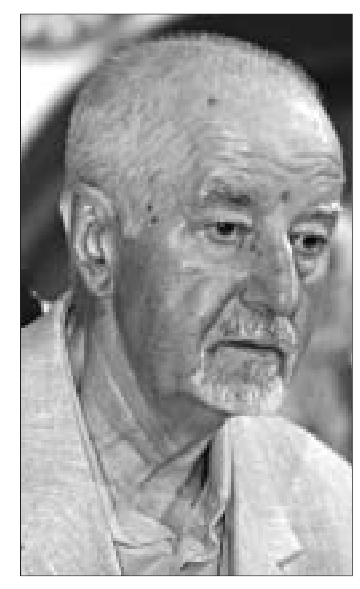
— Никогда больше никуда на заработки не поеду. Буду работать здесь, в Беларуси.

(Продолжение следует.)

СІТУАЦЫЯ

І горка, і сорамна

За званне «народны паэт Беларусі» Рыгор Барадулін атрымлівае даплату ўсяго 105 тысяч рублёў.

Сімвалічна пачынаецца 2012 год, аб'яўлены ў Беларусі Годам кнігі. У інтэрнэце разгарнулася кампанія па зборы сродкаў для дапамогі славутаму пісьменніку, народнаму паэту Беларусі Рыгору Барадуліну. Не таму, што дзядзьку Рыгору няма чаго есці. Але жыве наш славуты паэт вельмі сціпла. За званне народнага атрымлівае ад дзяржавы ўсяго 105 тысяч рублёў. Кожны разумее, якія сёння гэта грошы, тым больш што Рыгор Іванавіч хварэе...

Аўтар ініцыятывы па зборы сродкаў — журналіст Глеб Лабадзенка — прызнаецца, што сам Рыгор Барадулін пра дапамогу не прасіў. Але Лабадзенка лічыць, што дапамагчы акцыяй салідарнасці ў даным выпадку — справа высакародная. Бо мае ўсяго дзве мэты: выказаць салідарнасць з любімым паэтам, а таксама сабраць яму дапамогу. Узамен кожны, хто вырашыць паўдзельнічаць у акцыі, атрымае ад Барадуліна кніжку з персанальным подпісам.

Дарэчы, на даны момант у Беларусі засталіся ўсяго два жывыя паэты, якія маюць званне "народны", — Ніл Гілевіч і Рыгор Барадулін. Барадулін увогуле апошні, хто быў уганараваны гэтым высокім званнем. Адбылося гэта ў 1994 годзе.

Званне "народны пісьменнік Беларусі" апошні раз было прысуджана годам пазней, у 1995-м. Атрымаў яго ўдзельнік Вялікай Айчыннай вайны і партызанскага руху славуты Іван Навуменка.

Такім чынам, адзінкі літаратараў сёння маюць званне "народны". І зусім не зразумела, чаму за гэтае высокае званне дзяржава даплачвае такія капейкі.

Для параўнання: днямі было абвешчана пра павышэнне даплат за вайсковыя званні. Напрыклад, лейтэнанты, якія толькі ў мінулым годзе скончылі вайсковыя вучылішчы, атрымаюць больш за 300 тысяч рублёў даплаты. Але ж народны пісьменнік гэта не лейтэнант у літаратуры — гэта маршал. А даплата ўсяго нейкія 12 долараў. Проста сорам!

ТЫМ ЧАСАМ

Чаму ўведзена фактычная забарона на ўганараванне пісьменнікаў званнем "народны", якое літаратары не атрымліваюць ужо больш за 15 гадоў? Старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец не здолеў адказаць на гэтае пытанне.

— Нам вельмі горка, калі прысвойваюць народных мастакоў, народных артыстаў, а пісьменнікаў нібы і няма народных, — прызнаўся Чаргінец падчас апошняй прэс-канферэнцыі.

— Але вы не адказалі: на званне "народны" ў нас няма талентаў? У нас зараз няма каго вылучаць?

— Я лічу, што ў Беларусі можна было вылучыць некалькі чалавек хоць сёння на такое высокае званне.

— Напрыклад?

— Прывяду прыклад, а нехта пакрыўдзіцца. Навошта крыўдзіць, праўда?

ЧУЛІ?

Кадравыя чысткі ў МУС

Пазбаўлены пасады яшчэ адзін намеснік міністра ўнутраных спраў — Алег Пякарскі.

Адпаведны ўказ Аляксандр Лукашэнка падпісаў 16 студзеня.

Палкоўнік міліцыі **Алег Пякарскі** займаў пасаду першага намесніка міністра МУС — начальніка крымінальнай міліцыі. Як інфармуе прэс-служба Аляксандра Лукашэнкі, Пякарскага звольнілі ў запас Узброеных сіл у сувязі з учынкамі, якія дыскрэдытуюць званне супрацоўніка органаў унутраных спраў.

Нагадаем, што месяц таму быў арыштаваны намеснік міністра Яўген Полудзень. Яго вінавацяць у злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі.

У прэс-службе МУС адстаўку Алега Пякарскага не каментуюць. Па неафіцыйнай інфармацыі, у бліжэйшы час трэба чакаць іншых кадравых змен у кіраўніцтве МУС.

Грошы сабралі!

*Праваабаронцы сабралі ўсю суму для пагашэння ўрону, які нібыта нанёс дзяржаве Алесь Бяляцкі, паведаміў праваабаронца **Валянцін Стэфановіч**. Згодна з прысудам, Бяляцкі павінен выплаціць дзяржаве 757 млн 526 тыс. 717 рублёў (каля 90 тысяч долараў).*

Паводле слоў Стэфановіча, у гэтую суму, якую сабралі, уключаны не толькі асноўны доўг Бяляцкага, але і пеня, і судовыя выдаткі. *"Зараз мы высвятляем рэквізіты рахунку, на які трэба гэтую суму перавесці. Выявілася, што гэта не такая простая справа. Аднак да разгляду касацыйнай скаргі Бяляцкага ўсю суму мы маем намер перавесці ў лік пагашэння ўрону",* — сказаў Стэфановіч.

Нагадаем, што разгляд касацыйнай скаргі праваабаронцы Алеся Бяляцкага ў Мінскім гарадскім судзе прызначаны на 24 студзеня.

Святар не рэкамендуе

Протаіерэй, святар мінскага Свята-Духава кафедральнага сабора Сергій Гардун не рэкамендуе акунацца ў палонку на Вадохрышча.

Паводле яго слоў, свята Вадохрышча, якое адзначаецца 19 студзеня, важнае для царквы таму, што з яго бярэ пачатак хрысціянскае хрышчэнне. Яно з'яўляецца тайнай духоўнага ачышчэння і адраджэння і бярэ свой пачатак у падзеі Хрышчэння Гасподняга. Напярэдадні свята вернікі посцяць. Затым яны наведваюць урачыстую службу ў храме, набіраюць асвечаную ваду, якая потым захоўваецца на працягу ўсяго года. Рэкамендуецца таксама спавядацца і прычасціцца.

Як паведаміў Гардун, традыцыя вадохрышчанскіх купанняў да нядаўняга часу была невядомай у Беларусі, яна пачала распаўсюджвацца толькі пасля распаду СССР у 90-х гадах.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Як беларусы штурмуюць Беласток

Карэспандэнт «Народнай Волі» прайшоў сцяжынкамі беларускіх «чаўнакоў» у польскім Беластоку.

Ва ўмовах крызісу кожны выжывае як можа. Беларусы гэта зразумелі і не чакаюць літасці ні ад прыроды, ні ад дзяржавы. Бо настрої ў дзяржавы, як і ў прыроды, — зменлівыя. Сёння адно — праз дзень зусім іншае. Ніхто не ведае, што там заўтра яшчэ на нашу галаву. А таму ногі ў рукі — і на закупку ў памежны польскі Беласток...

Сёння многія беларусы справядліва вырашылі, што мець у пашпарце польскую ці літоўскую нацыянальную візу — вартая, карысная для сямейнага бюджэту, а пры жаданні — і прыбытковая справа. Зрабіць візу, як аказалася, не так ужо і складана. Існуюць фірмы, якія на гэтым спецыялізуюцца. Кошт за такія паслугі (адкрыццё візы на паўгода альбо на год) можа вар'іравацца ад 120 да 180 еўра. Беларускім прадпрымальнікам, напэўна, яшчэ прасцей, бо іх замежныя калегі, якія зацікаўлены ў продажы сваіх тавараў, афармляюць беларусам запрашэнні і дапамагаюць у атрыманні запаветнай адзнакі ў пашпарце. У Польшчу рэгулярна ходзяць маршруткі, з фірмамі можна звязацца праз рэкламныя аб'явы. Білет каштуе, можа быць, не так і танна (ад 20 да 35 еўра ў абодва бакі), але пры жаданні ўсё акупляецца.

...Мы вырашылі ехаць у Беласток на машыне. У будны дзень, калі чэргі на мяжы меншыя. Тым больш што на сайце Дзяржаўнага памежнага камітэта Беларусі наогул паведамлялася за дзень да паездкі, што чэргаў ні з польскага боку, ні з беларускага няма. І ўвечары іх на самай справе не назіралася. Праўда, на самой мяжы абапал дарогі — цэлая калона легкавушак. Шмат машын з гродзенскімі нумарамі, для якіх такі працэс — звычайная работа, спосаб выжывання. У іх — свая чарга. Як вядома, па новых правілах на асабістым аўто можна выязджаць за мяжу не часцей за адзін раз у восем дзён. Вось і чакаюць "чаўнакі" на памежжы, калі надыдзе іх дзявяты дзень, які дазволіць ізноў ірвануць у Польшчу.

Што вязуць суседзям? Асартымент традыцыйны — цыгарэты, гарэлка, паліва. Напрыклад, у Польшчы пачак цыгарэт сярэдняга класа каштуе каля 3 долараў (у Беларусі нават пасля нядаўняга падаражання — каля долара), бензін і салярка ў суседняй краіне — каля двух долараў, гарэлка — каля сямі. Я не кажу пра сярэднія заробкі палякаў і беларусаў, але, калі можна купіць танней, то навошта панам плаціць больш? З такой вялікай розніцай у цэнах маюць выгаду і той, хто прадае, і той, хто купляе.

Праўда, застаецца адна праблема — прайсці мытны кантроль. Але нашы людзі ўжо настолькі адаптаваліся да экстрэмальных умоў жыцця, што мытнікі не паспяваюць за фантазіяй беларускіх "чаўнакоў".

— Напрыклад, пераабсталёўваюць машыны бакамі з вялікім літражом, каб больш увезці ў Польшчу паліва, — распавядае мне адзін вадзіцель. — Запраўляюць поўны бак перад самай мяжой. Пераязджаюць яе, зліваюць паліва пану, з якім ужо ёсць дамоўленасць, закупляюць танны польскі тавар і назад — займаць чаргу, каб праз восем дзён ізноў адправіцца па наезджаным шляху.

Шмат "чаўнакоў" накіроўваюцца ў Польшчу менавіта вечарам, каб патрапіць на добра вядомы начны рынак Fasty у Беластоку. Працуе ён прыкладна з трох гадзін ночы па мясцовым часе, асаблівай папулярнасцю ў беларусаў карыстаецца павільён, дзе ў асноўным прадаюць нямецкія тавары — пральны парашок, каву, шакалад, зубную пасту. Цэны ў разы меншыя, чым у Беларусі. Напрыклад, кілаграм молатай кавы Chibo каштуе ўсяго 7 долараў (каля 60 тысяч), ёсць 250-грамовыя ўпакоўкі па 10 тысяч рублёў (калі перавесці іх па курсе нацыянальнай валюты). Нямецкія шакаладкі — па 8—12 тысяч, прыправа (500 грамаў) — 17 тысяч, лак для валасоў — 16 тысяч... Тут, як правіла, "затарваюцца" прадпрымальнікі-аптавікі. Бяруць тавар вялікімі ўпакоўкамі, афармляюць "ваты" — дакументы для вяртання падатку. Таму, напрыклад, калі беларус купіў у магазіне тавару на 100 долараў, то наступным разам 23 долары яму вернуць.

Пасля начнога базару прадстаўнікі малога бізнесу звычайна накіроўваюцца на гарадскі рынак, што знаходзіцца непадалёку ад вакзала. Там сітуацыя з цэнамі аналагічная. Калі апынаешся ў гэтым месцы, то першае ўражанне — што прыехаў на мінскі рынак "Ждановічы". Вакол — машыны з беларускімі нумарамі, усюды родная гаворка...

— Іле, пан, каштуе кава? — цікаўлюся ў мужчыны, які з "буса" раскладвае тавар.

— Колькі трэба, столькі і каштуе, — мой зварот да "пана", які аказаўся земляком, скончыўся канфузам.

На рынку аптавікі набываюць партыі шкарпэтак, трусоў, ручнікоў. Людзі купляюць газонакасілкі, перфаратары, шурупавёрты, швэдары і джынсы... Да прыкладу, той жа чайнік можна купіць усяго за 6—7 долараў, газонакасілку — за 75 у.а. Параўнайце з цікавасці цэны з айчыннымі. Да таго ж улічвайце, што вам вернуць каля 20 працэнтаў ад кошту тавару.

А ўвогуле, як высветлілася, кожны едзе ў Беласток з нейкай канкрэтнай мэтай. Камусьці патрэбны тэлевізар (праз мяжу гэты тавар вязуць цэлымі патокамі), набываюць нават халадзільнікі, кухні, пральныя машыны.

Не забываюць многія беларусы наведаць і мясцовыя гіпермаркеты, дзе зніжкі на Каляды працягваюць дзейнічаць да гэтага часу і даходзяць да 70—85 працэнтаў. Цэны тут, безумоўна, вышэйшыя, чым на рынку, але і тавар больш якасны. І таннейшы, чым у беларускіх "буціках".

У мясным аддзеле быў сведкам, як мужчына выдаў такі крык радасці, што скалануліся сцены крамы, а прадстаўнікі іспанскай футбольнай тарсіды дакладна пазелянелі б ад зайздрасці. Аказваецца, беларус знайшоў паляндвіцу па 14 злотых (прыкладна 35 тысяч рублёў) за кілаграм. Побач нехта ўсхвалявана рассказваў, што знайшоў камплект каструль за 14 долараў. А нехта ўбачыў танную бляшанку і спрабуе па складах прачытаць польскі надпіс: "Пез-дзень кур-ча-ка".

— Сам ты гэтае слова! — смяюцца з яго сябры. — У перакладзе з польскай мовы гэта "пячонка курыная". Вучыся правільна чытаць на польскай мове...

З'ехаць з Польшчы ўсе беларусы стараюцца раней, да абеду. Бо ўвечары можна прастаяць на мяжы і пяць гадзін. З'ехаць, каб ізноў сюды вярнуцца... Такія беларускія рэаліі. Кожны выжывае як можа.

Алесь СІВЫ.

Беласток—Мінск.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Крэдыты на жыллё: для міліцыянераў — пад 5%, для маладых сямей — пад 22,5%

Трынаццатым указам, які Аляксандр Лукашэнка падпісаў у гэтым годзе, стаў указ "Аб некаторых пытаннях прадастаўлення грамадзянам дзяржаўнай падтрымкі пры будаўніцтве (рэканструкцыі) альбо набыцці жылых памяшканняў". Дакумент змяніў правілы выдачы льготных крэдытаў на жыллё. Для многіх беларусаў асобная кватэра зноў стала недасягальнай. Бо колькі ж трэба зарабляць, напрыклад, тым, хто гадамі стаіць у чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў, каб скарыстацца правам на льготны крэдыт пад 30—31% (!) гадавых? Выключэнне зроблена хіба толькі міліцыянерам і іншым сілавікам.

Стаўка гадавых	Тэрмін	Катэгорыя грамадзян
1%	40 гадоў	Шматдзетныя сем'і
4,5% (10% СР*)	20 гадоў	Інваліды, чарнобыльцы, даўнія жыхары інтэрнатаў, тыя, хто мае непрыдатнае жыллё, — у малых населеных пунктах
5%	20 гадоў	Ваеннаслужачыя, міліцыя, КДБ, суддзі, пракурорскія работнікі
9% (20% СР)	20 гадоў	Інваліды, чарнобыльцы, даўнія жыхары інтэрнатаў, тыя, хто мае непрыдатнае жыллё
22,5% (50% СР)	20 гадоў	Маладыя сем'і, якія маюць двух непаўналетніх дзяцей
30—31%	20 гадоў	Людзі з чаргі на паляпшэнне жыллёвых умоў
49%	15 гадоў	Усе астатнія

(Стаўка рэфінансавання.)*

Народная Воля http://www.nv-online.info
17 СТУДЗЕНЯ 2012 г.

ВІНШУЕМ!

Наша Наташа

Навапалачанка Наталля Берднікава прызнана лепшай воднальжніцай свету.

Міжнародная федэрацыя водных лыжаў і вейкборда абрала лепшых воднальжнікаў года. Наталля Берднікава з Навапалацка прызнана сярод жанчынспартсменак лепшай у свеце.

Наталля — трохразовая рэкардсменка свету і трохразовая чэмпіёнка свету 2011 года, ёй належаць сусветныя рэкорды ў мнагабор'і і скачках з трампліна.

Так, 1 снежня 2011 года быў зацверджаны сусветны рэкорд Наталлі Берднікавай у мнагабор'і сярод жанчын — 2994,56 ачка. А таксама новы сусветны рэкорд у скачках з трампліна сярод жанчын, які цяпер таксама належыць нашай зямлячцы, — 57,4 метра.

Цуда-дзяўчына нарадзілася 29 лістапада 1982 года і ўстала на водныя лыжы ў 12 гадоў. Атрымала адукацыю ва ўніверсітэце Лузіяны.

Трэба адзначыць, што ўпершыню ў гісторыі воднальжнага спорту нацыянальная зборная каманда Рэспублікі Беларусь пад кіраўніцтвам галоўнага трэнера Віктара Наважылава заваявала рэкордную колькасць медалёў і званне чэмпіёна свету.

МЕЖДУ СТРОК

На премию Ежи Гедройца номинирован литературный «негр»

Премия будет присуждена за лучшую книгу, изданную в 2011 году на белорусском языке. В список вошли известные белорусские авторы: Ольгерд Бахаревич, Лявон Вольский, Виктор Карамазов и другие.

Среди прочих номинантов упоминается и писатель Владислав Ахроменко. Есть в личности этого творческого человека своя загадка. Владислав пишет тонкие художественные тексты, которые доставляют массу удовольствия любителям хорошей литературы. В то же время он известен под псевдонимом **Федора Волкова** — автора популярных детективов на русском языке.

По личному признанию Ахроменко, ему сложно разграничить литературу на высокую и массовую. Писатель уверен, что если брать за основной критерий массовой литературы большой тираж, то Библия может считаться вершиной масслита.

На премию Ежи Гедройца номинировано недавнее произведение автора "Праўдзівая гісторыя кацапа, хахла і бульбаша".

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

У Гомелі «гандлявалі» трупамі

Уладальнікі пахавальнага бізнесу плацілі хабар за тое, каб міліцыянеры паведамлялі ім аб памерлых.

Такім чынам фірмы мелі магчымасць прапанояўваць свае паслугі сваякам памерлых раней, чым канкурэнты. Часам здаралася, што прыязджалі такія пахавальныя каманды раней, чым родныя даведваліся аб смерці блізкага чалавека.

Злачынную схему раскрылі пасля таго, як за хабар быў затрыманы супрацоўнік міліцыі. Памочнік дзяжурнага аднаго з аддзяленняў Гомеля атрымліваў грошы ад зацікаўленых прадстаўнікоў пахавальных кантор у абмен на інфармацыю аб смерці жыхароў раёна.

Мільярдам больш, мільярдам менш — якая розніца?

Мінскі падрадчык вырашыў, што на добраўпарадкаванне адной вуліцы ў Баранавічах павінна пайсці не менш як 3,5 мільярда беларускіх рублёў.

Магчыма, факт так і застаўся б незаўважаным, калі б не нечаканая праверка. Як высветлілася, прыватны падрадчык з Мінска істотна завысіў кошт работ і прыплюсаваў грошы, якія павінны былі пайсці на эксплуатацыю машын і механізмаў. У выніку рахунак "аброс" дадатковай сумай у 941.848.600 рублёў.

Дзякуючы праверцы, баранавіцкі бюджэт захаваў амаль мільярд рублёў, а кантракт з ндобрасумленным падрадчыкам быў разарваны.

Гарбатага выправіць... турма

Жыхар Гродна, які ўжо быў аштрафаваны на 140 мільёнаў рублёў за нелегальную вытворчасць алкаголю, ізноў трапіў у рукі праваахоўнікаў.

На гэты раз аматара моцных напояў узялі разам з яго таварам — "паленай" гарэлкай.

"Падчас санкцыянаваных вобшукаў кватэры і гаража мы выявілі 232 літры вадкасці, што ўтрымлівае спірт, у 5 ёмістасцях, а таксама 81 бутэльку гарэлкі з Украіны без акцызных марак Рэспублікі Беларусь, — паведаміў начальнік аддзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Ленінскага РАУС **Міхаіл Татарэвіч**. *— Агульная сума канфіскаванага перавышае 20 мільёнаў рублёў. Гаспадар тавару тлумачыць, што ўсё гэта захоўваў для ўласных патрэб. Па нашай жа інфармацыі, ён займаўся рэалізацыяй кантрафактнай прадукцыі, якая магла пашкодзіць здароўю людзей".*

Святу канец

У Гомелі невядомыя пачалі красці навагодніх гірлянды, якія ўпрыгожвалі горад.

Ахвярай невядомых стаў кіт, які трымае зямлю на сваёй спіне. Малая архітэктурная форма ўпрыгожвала раён "Гомсельмаша". Ноччу невядомыя знялі з фігуры ўсе ліхтарыкі і не забыліся забраць кабель і міні-трансфарматар. Шкода ад злачынства не такая вялікая — 1 мільён 200 тысяч рублёў, але жыхарам Гомеля крыўдна, што іх заўчасна пазбавілі свята.

Падобныя выпадкі здараліся ў Гомелі і раней. Упрыгажэнні здымалі і з прыватных дамоў, і з дзяржаўных устаноў.

Марыя МАЛЕВІЧ.

ПЕРСОНА

Огонь-девица

25 вопросов певице, солистке двух Больших театров (Беларуси и России), которую ждет на гастроли пол-Европы

Человеческий голос — это тайна, а оперное пение — самое неосязаемое, самое изысканное из искусств. Сотни людей на сцене поют грамотно, чисто и даже красиво. Но только о единицах говорят — божественно! Неповторимо... А что именно трогает, бередит душу, заставляет рукоплескать и поклоняться, не всегда можно и объяснить, хотя у музыковедов для этого десятки терминов.

Я уже несколько лет с восхищением слежу за карьерой молодой оперной певицы ***Оксаны ВОЛКОВОЙ****. Ее восхождение на мировой певческий олимп блестяще. Еще недавно она была подающей надежды меццо-сопрано в Национальном академическом театре оперы и балета, а теперь — прима, настоящая оперная звезда, солистка, которую приглашают на спектакли Михайловский театр Санкт-Петербурга и Большой театр России, она поет на знаменитых сценах Англии, Мадрида и Италии. И даже "Метрополитен-опера" Нью-Йорка ждет белоруску Оксану Волкову, чтобы заключить с ней контракт. Наверное, талант так всегда и проявляется: вдруг, мощно и беспрекословно. Он буквально раздвигает существующее положение вещей, освобождая себе место под солнцем. И все покорены ее неординарностью.*

Минск рукоплещет соотечественнице Оксане Волковой, Минск затаил дыхание в ожидании ее новых побед, Минск удивлен (откуда? когда успела?) и хочет узнать о своей любимице все. В общем, на Оксану Волкову нагрянула настоящая слава. Билетов на ее спектакли не купить, а интервью с ней приходится делать в кулисах, ожидая паузу в репетиции. Но, попадая под влияние ее энергии, молодого энтузиазма и огромного обаяния, понимаешь, что если позовет, если придется, то полезешь за Волковой и на театральные колосники. А что вы думаете — это же сила таланта!

1. — Оксана, ваша карьера необычайно успешна: в пении у вас идет год за три. А как вы сами относитесь к своему голосу?

— С течением времени более бережно. Поначалу я была довольно безрассудна, было полно сил и эмоций, и я взвалывалась во все проекты. Но теперь я пою сложные роли, они требуют огромного напряжения, физической выносливости. Приходится себя беречь. Мой сезон расписан на весь год, а постоянные разъезды — это нелегко. Надо иметь колоссальное здоровье. И ум, чтобы понимать, что всех денег не заработаешь, все партии не споешь.

2. — А какие условия вызывают сам голос? Что ему, голосу, требуется?

— Моему голосу нужен покой. Молчание — лучшее лекарство.

3. — И как можно молчать, имея двух детей?

— Вот вопрос... Действительно, большую часть своего голоса я трачу на них. Моей дочке 7 лет, она пошла в школу, а сыну 3 года. Еще в консерватории у меня был четкий план в голове: в 24 года я должна родить первого ребенка. Муж это поддерживал. А потом и сына я родила "по плану". Я хорошо переносила беременности и пела, пока влезала в костюмы.

4. — Сейчас пресса писала о вашем выступлении в Большом театре в Москве. Вы пели в "Кармен". Не умаляя достоинств родной сцены, скажите, где вам больше нравится постановка "Кармен" — в Большом Москвы, где она радикально современная, или у нас? В каком образе вы чувствуете себя более целесообразно?

— Вообще для меня, моего голоса партия в "Кармен" — масло. Но я такой человек: долго делать одно и то же не могу, становится скучно. Так что мне как раз нравится, что постановки разные, что в Москве "Кармен" совсем другая, даже иные мышцы тела работают. Там нужно быть очень пластичной, подвижной, гибкой, дерзкой. И поначалу у меня этих качеств в достаточной степени не было. Тогда я специально пошла заниматься танцами фламенко в студию, чтобы поставить руки, спину.

5. — Ради сцены, театра вы можете пойти на жертву?

— Нет, ничем жертвовать я не могу. Для меня очень важно жить полной жизнью без всяких ограничений. И сейчас принимаю приглашения только в том случае, если они не мешают интересам моей семьи.

6. — Вы белоруска?

— Мама русская, из Сибири. Папа белорус...

— Беларусь, к сожалению, не славится оперными голосами, именно поэтому я задала вопрос о национальности.

— Потому что климат плохой для певцов!.. Очень влажно. Я, например, ложусь здоровая, просыпаюсь больная.

7. — Кто вас ввел в музыку?

— А я пела с детсада. Впрочем, и до детсада тоже. И когда пришло время, родители отдали меня в школу №102 с музыкальным уклоном — теперь это 17-я минская гимназия. Окончила ее с серебряной медалью и готовилась в Технологический университет, так как пение в семье не считали серьезной профессией. К счастью, экзамены в консерваторию были раньше, чем в Технологический университет, и я поступила на подготовительное отделение. Без всяких знакомств и протекций. Хотя мне говорили, что это невозможно.

8. — Кто был вашим наставником?

— Конечно, это мой любимый педагог, народная артистка Лидия Ивановна Галушкина, которой, к сожалению, уже несколько лет нет рядом. Она была человеком трудным, потому что откровенным. Но я ее за это и любила: она не давала ложных надежд! Когда она услышала меня первый раз, сказала, оглядев критически: "Голос мне твой не нравится, но ты красивая, а у меня в классе только красивые девочки". Я опешила. Начали заниматься. Лидия Ивановна была увлекающейся, экспрессивной натурой, уроки длились гораздо дольше положенного времени, я ходила к ней каждый день. "Бестембровая певица!" — в сердцах бросала мне иногда педагог. У меня был тогда "прямой" голос, потому что я была очень молода, 17 лет. Я переживала, но покорно принимала критику. И начала искать свой тембр. И вот однажды летом стою на кухне, мою посуду, а мысли о пении. И вдруг чувствую... нашла! Точку, где голос начинал вибрировать. К новому учебному году я пришла к Лидии Ивановне совсем другая. Она удивилась. А в труппу оперного театра, меня, студентку 3-го курса, привел Александр Михайлович Анисимов, который работал тогда главным дирижером оперы. Не все были "за", но он сказал: "Я в этой девочке слышу перспективу".

9. — Интересно вы рассказывали про тембр. Разве окраска голоса не дается природой даром?

— Красивый голос состоит на 30—40 процентов из подарка матушки-природы, остальное — это твой интеллект, музыкальное нутро, образование, плюс какой-то человеческий, личностный момент. В пении важно, как ты доносишь текст, верят ли тебе публика. А этого не бывает, если ты ничего из себя не представляешь как личность. Если выходишь и просто "дуешь". И что? И кому?

10. — Ваша семья понимает, какой талант живет с ними рядом?

— В моей семье нет культа моей личности. Для семейной жизни мой талант, как вы сказали, не имеет никакого значения, тут другие таланты требуются. Дочка мне сказала недавно: "Мама, почему тебя так часто приглашают, они что, не знают, что у тебя дети есть и что их воспитывать надо?" А если серьезно, я сама считаю, что семья не должна быть ущемлена в своих интересах из-за моей карьеры. Дома я все делаю, что положено матери, жене, — дети ж кушать хотят. Но, конечно, я очень благодарна бабушкам моих детей и мужу, которые помогают и понимают меня.

11. — А что, вы умеете готовить?

— Еще как! Я очень вкусно готовлю.

12. — Скажите, как относится к вашей мировой карьере администрация нашего театра?

— Уважительно. И я за это не устаю благодарить нашего директора. В театре создана атмосфера дружбы, понимания и любви (не побоюсь этого слова). У нас молодая сильная труппа, и многих наших певцов приглашают работать за рубеж: Настю Москвину в Большой театр, например. Она спела там уже две роли. Также сейчас там дебютирует Эдуард Мартынюк, Юрий Городецкий. Илья Сильчуков постоянно востребован. Нас знают.

13. — Сколько платят приглашенной солистке в Большом театре Москвы? У вас гонорары высокие?

— Первый сезон я работала не за большие деньги. А теперь мне повысили ставку, так как я стала востребована в других театрах Европы, а это имеет значение. В общем, все индивидуально и зависит от того, насколько ты лично нужен театру. В этом году меня уже пригласили спеть Марину Мнишек в опере "Борис Годунов" на основной сцене Большого. Но я пока отказалась. Я очень осторожна. Посчитала, что рановато. Тем более что и здание только после ремонта, и пока все там не высохнет, пока не заполнятся, не обживутся "карманы" сцены, акустически такая сцена опасна. А Москва требует высочайшего уровня, там надо петь блестяще... С Москвой и Большим нельзя ошибаться. Но время работает на меня.

— Вы стратег...

— Реалист. Вот все говорят, что в Москве сложная публика. Но мне повезло, все мои выступления, я чувствовала, принималась очень тепло. Особенно ведущие роли — Любаша ("Царская невеста". — **Е.М.**) и Кармен. Я их уже спела в Большом по нескольку раз. Просто на "ура". Без ложной скромности. Потому что мы настолько выкладывались... В "Кармен" у меня потрясающий Хозе — его искали для меня, потому что я высокая, мне нужен высокий партнер: знаменитый бразилец Тьяго Аранкам. Партнерство в нашем деле очень важно.

14. — Когда вы приезжаете в Москву, или Палермо, или Неаполь, как устраивает свой быт? Где живете?

— В Италии гонорар артисту платят достаточно высокий, чтобы он сам мог оплатить себе перелет, визу, питание и гостиницу. А в Москве гонорар от бытовых расходов отделен, последнее оплачивается отдельно. В Москве я останавливаюсь в гостиницах в районе Театральной площади, чтобы удобно было пешком дойти до работы.

15. — Как вы восстанавливаетесь после поезда, самолета перед важными прослушиваниями? Некоторые артисты, я знаю, специально овладевают йогой, чтобы держать голос под контролем.

— А у меня прослушивания лучше проходят в стрессе. Вот в Неаполе в театре Сан-Карло меня именно в таком состоянии и услышали. Я должна была прилететь в 11 утра, в 12 спокойно спеть прослушивание и улететь вечером назад. Но мой самолет опоздал на четыре с половиной часа. Мне звонили в Минск и говорили: "Не надо ехать! Уже занят зал..." Я отвечала: "Нет уж, вы меня дождитесь!" И, когда наконец добралась до Неаполя, у меня на то, чтобы прослушаться и попасть на обратный рейс, осталось всего полтора часа. Сосед по салону самолета пожалел меня и помог мне взять такси, объяснив водителю, что "оперная звезда" опаздывает. Тот с сумасшедшей скоростью доставил меня в театр. Мы ехали по трамвайным путям, я билась головой о потолок салона и при этом дико кричала на верхнем регистре, потому что мне надо было распеться! Когда я вылетела из машины и прибежала на сцену, мне из сострадания кто-то предлагал попить водички, но я, взвинченная, сказала: "Нет! Я хочу только одного — спеть! И — чао!" Я прослушивалась, кстати, на "Кармен". И самое удивительное, что они меня таки взяли! Мне передали, что директора сказали: мол, если "эта ненормальная" встала в 4 утра и в стрессовом состоянии вышла на сцену и что-то приличное сделала, то, видно, у нее в запасе есть огромные силы.

16. — А вам вообще нравится Кармен как женщина? Она же захватчица...

— Признаться, образ Проспера Мериме мне не очень близок. Но в опере Бизе он уже окультуренный, облагороженный. Прошлым летом в Италии в Салоне я пела Кармен, и режиссер меня просил: "Понимаешь, сделай мне из нее мужика в юбке, Кармен — грубая!" "Простите, моя Кармен — женственная. И элегантная". Потому что против своей природы не пойдешь. Я ведь сама — другая. И если через себя перепрыгну, это будет вульгарно и неправдоподобно. Убедила режиссера. Я за индивидуализм. Поэтому я не люблю долгие постановки, а люблю вводы: я приезжаю за три дня до спектакля, и режиссеру ничего не остается, как сказать мне о'кей.

17. — Что вы делаете в день спектакля?

— Ничего. В этот день, прежде всего, лучше помолчать. Но это когда я не дома. А дома, бывает, приходится делать кучу дел. И, кстати, все потом проходит отлично. А другой раз бережешь себя, а огонь гаснет, и роль идет не так, как хотелось бы. Так что нет у меня никаких ритуалов. Я нормальный человек.

18. — Как вы сами считаете, какая основная черта вашего характера?

— Я большой оптимист, у меня все в розовом цвете. Даже когда что-то не ладится, я переживаю это ровно день. А потом смотрю на ситуацию совершенно по-другому. Я во всем ищу позитив. Я за него ухватываюсь и... снова на коне.

19. — А что должно стоять в гримерке перед спектаклем? Что вы обычно просите?

— Специально я ничего не прошу. Люблю мандарин с кожурой съесть перед пением, хорошо прочищает связки. Еще мне нужны влажные салфетки, чтобы снять грим. И все.

20. — Платье вам никогда не путали перед выходом?

— Мне — никогда. А вот я сама себе — да, устраивала нервотрепку. Вот буквально вчера перед генеральной репетицией правительственного концерта... Из гримерки театра с вешалки я забрала свое платье и лечу с ним выступать во Дворец Республики (я же на машине). Наконец, когда я там уже оделась, поняла, что не хватает одного элемента — корсетного пояса на платье. Обыскала вокруг... Нет его! Поняла, что выронила на стоянке. Возвращаюсь и вижу: мой пояс там. Он лежит — о, ужас! — на асфальте, под колесом соседнего автомобиля! Я бросилась искать его владельца и выяснила, что девушка оставила свой автомобиль здесь на ночь. Комичная и ужасная ситуация! Мой коллега предложил помощь. Он стал раскачивать машину — хорошо, что под колесами был лед, — а я потихоньку вытаскивала свой корсет. И все-таки мы "вызволили" его оттуда! Дома потом привела его в порядок...

21. — Кто шьет вам концертные платья? Где вы их заказываете?

— Концертные платья я иногда покупаю. Иногда шью в "Мирей", свадебном салоне Минска. У нас давняя дружба, с первого платья. Они меня выручают, потому что мне, как всегда, все нужно в последний момент. За три дня. А фасон придумываю сама. И меня уже несколько человек — это были европейцы на международном фестивале — похвалили за мои последние наряды, сказали, что настоящий элегантный шик в стиле красной оскаровской ковровой дорожки. Я горжусь.

22. — Откройте секрет: певцам можно принимать алкоголь?

— Я никогда этого делать не пробовала. От вина теряют тонус мышцы гортани — как, впрочем, и весь организм в целом. И зачем?

23. — А бриллианты у вас есть?

— Бриллианты есть. Их дарил мне муж и каждый раз по важному поводу. Когда делал предложение (я ему объяснила, что по-другому никак не бывает, когда замуж девушку берешь). И на рождение детей. Теперь я у него спрашиваю: "Что, уже все? Бриллиантов больше не будет?" — "Да, — отвечает он, — ты уже все сделала".

— Хорошо, что у вас в семье есть чувство юмора...

24. — Контракт с оперой "Метрополитен" — это правда?

— Мое агентство вывесило эту информацию на сайте. Но я пока визу не получила, в Нью-Йорк не доехала, говорить ничего не буду. Хотя предварительно речь идет о партии Маддалены в опере "Риголетто" в январе 2013 года.

25. — Минская публика вас очень любит. Но если вы уедете, мы поймем. И всегда будем вами гордиться. Тем более, вы ведь будете иногда возвращаться в Минск?

— Почему — иногда? Я уже приняла решение, что не уеду из Минска "с корнями", об этом и речи быть не может! Мне хорошо здесь, где моя семья, родители, близкие, окружение, друзья. Я не люблю долго жить за границей, мне там не комфортно. Там замечательно ходить в гости и на шопинг. Меня всегда тянет домой. Приезжаю в Минск — он всегда серый, солнца мало осенью и зимой. А все равно! Вот, вижу, клумбу новую сделали, вот асфальт положили — какие молодцы, думаю. Сейчас у нас такой шикарный театр, очень хорошие гримерки. Есть кабинет врача — я уже забыла, что такое поликлиника. Вот пойду сейчас сделаю ингаляцию... Завтра — работа.

— Успехов!

Елена МОЛОЧКО.

ДОСЬЕ «НАРОДНОЙ ВОЛИ»

Родилась в Минске в 1980 году. Окончила Белорусскую государственную академию музыки и магистратуру. Студенткой 3-го курса в 2001 году принята в труппу театра.

Лауреат многочисленных международных конкурсов. В 2008-м и 2010 годах О.Волковой присуждалась Гранд-премия и звание лауреата Специального фонда Президента по поддержке талантливой молодежи. В 2008 году за выдающиеся творческие достижения награждена медалью Франциска Скорины.

С 2011 года приглашенная солистка Большого театра России.

Замужем. Имеет дочь Ренату и сына Арсена.

ВНЕ ИГРЫ

Василий ХОМУТОВСКИЙ:

«Богу было угодно, чтобы я стал футболистом»

Один из лучших белорусских футбольных вратарей Василий ХОМУТОВСКИЙ рассказывает “Народной Воле” о том, как проводит отпуск в Минске, почему ходит в боксерский зал, и делится планами на будущее.

До последнего времени Василий Хомутовский играл в российском первенстве за пермский “Амкар”, но контракт был расторгнут по обоюдному согласию. Есть время отдохнуть и выбрать новый клуб...

— Уже месяц в отпуске, — говорит мой собеседник. — Слетали с семьей на отдых, а сейчас в Минске начинаю втягиваться в форму, посещать тренажерный зал. Фитнес, кроссы... Одним словом, идет подготовка по индивидуальной программе. Надо находиться в тонусе! После “Амкара” я сейчас нахожусь в статусе свободного агента.

— Что яркого осталось в памяти из выступлений за “Амкар”?

— Наверное, моя первая игра за команду, когда на выезде сыграли вничью с казанским “Рубином” — 1:1. Хороший матч, запоминающийся... В конце первого круга из пяти матчей четыре отстоял “на ноль”, при этом — три подряд. Тоже был приятный для меня момент.

— Как вам уровень российского первенства?

— Растет. Думаю, что вслед за чемпионатом будет развиваться и инфраструктура — стадионы, которые пока что не во всех городах приличные. В ближайшее время, думаю, все изменится, России же надо готовиться к чемпионату мира.

— Если не привязываться к России, можно ли говорить, что уровень национального чемпионата соответствует уровню развития футбола в стране вообще?

— Наверное, это разные вещи. В России детский футбол и профессиональный немного абстрагированы друг от друга. В той же Перми ребята тренируются на синтетическом поле. Не сравнить с Германией, где я раньше играл. Немцы понимают: чтобы дети вырастали в хороших футболистов, им нужно создать хорошие условия для тренировок.

— В российском профессиональном футболе, насколько известно, деньги вращаются немалые…

— По сравнению с белорусским — безусловно. Но не дело футболиста вдаваться во все эти нюансы. Знаю, что в Германии в клубе много акционеров — их может быть и десять, и двадцать, включая компании-спонсоры. Менеджмент на уровне — идут деньги от продажи телевизионных прав, билетов... Люди приходят на стадионы, как в театр. И я скажу, что доходы от билетов приличные.

— А за белорусским чемпионатом следили?

— Как-то не доводилось. Но, наверное, чтобы поднять интерес к первенству, надо тоже в первую очередь думать об инфраструктуре. Люди должны идти на футбол как на праздник. Могли бы построить маленькие уютные стадиончики на 10—15 тысяч, чтобы болельщики не только имели возможность посмотреть матч, но и поесть, отдохнуть, провести время с семьей. В Европе это норма. Дополнительный стимул для того, чтобы родители отдавали детей именно в футбол.

— Вам предложений от белорусских клубов не поступало?

— Нет, белорусский чемпионат я пока что для себя не рассматриваю, хотя, может быть, через некоторое время и вернусь сюда.

— Сейчас в национальной сборной Беларуси новый наставник — Георгий Кондратьев. Возможно, вам поступит предложение вновь выступать за команду?

— Честно говоря, я надеялся на это еще в прошлом году. Думал, что Бернд Штанге вызовет меня в сборную после того, как я восстановился после травмы в Германии. Не дождался. Но всегда рад помочь команде.

— Думаете, у нашей сборной есть шансы в такой сильной группе, в которой выступают Испания, Франция?..

— А почему бы и нет? Если не рассчитывать на победу в каждом матче, тогда вообще нет смысла выходить на футбольное поле.

— Что дальше в ваших планах?

— Мой агент ведет переговоры, подыскивает мне новый клуб. Подробности не раскрываю, но, когда все прояснится, обязательно проинформирую.

— Семья, наверное, довольна, что вы сейчас больше времени проводите с родными?

— Безусловно. Дочка учится в Минске, жена периодически летала ко мне в Пермь. А вот в Германии жили вместе — дочь ходила там в детский сад.

— Помогаете уже уроки делать?

— Не только уроки, но и зарядку по утрам.

— А у вас какой рабочий график?

— Тренажерный зал, боксерский...

— Бокс так и не забыли?

— Иногда балуюсь, когда есть время. Этим видом спорта увлекся еще в детстве, хотелось подражать отцу, который занимался не только боксом, но и рукопашным боем. После школы, кстати, хотел поступить в Академию милиции, но Богу было угодно, чтобы я стал футболистом.

Алесь СИВЫЙ.

ЗАКУЛИСЬЕ

Месси уже вошел в историю

Первый контракт аргентинского футболиста Лионеля Месси с “Барселоной”, оформленный и подписанный в 2000 году на салфетке, станет экспонатом музея испанского клуба.

Этот контракт клубному музею передал бывший агент Хосеп Мария Мингелья, в 2000 году представлявший интересы Месси, сообщает El mon a RAC1.

Директор музея “Барселоны” Хорди Пена подтвердил, что первый контракт аргентинца вскоре попадет в музей и клуб с удовольствием выставит его на обозрение посетителей. В настоящее время контракт находится в банковском сейфе.

Месси, которому 24 июня 2012 года исполнится 25 лет, попал в футбольную академию “Барселоны” в 2000 году из футбольной школы аргентинского клуба “Ньюэлл’с Олд Бойс”.

За первую команду он дебютировал в ноябре 2003 года. В составе “Барселоны” Месси неоднократно побеждал в чемпионате, Кубке и Суперкубке Испании, Лиги чемпионов, Суперкубке Европы и клубном чемпионате мира. В 2009-м, 2010-м и 2011 годах он признавался лучшим футболистом мира.

45 дней вокруг света

Французские яхтсмены стали обладателями приза Жюля Верна, вручаемого за самое быстрое кругосветное путешествие на парусном судне, пишет 7 января The Daily Telegraph.

Команда во главе с капитаном Лоиком Пейроном обогнула земной шар за 45 дней 13 часов 42 минуты и 53 секунды.

Тримаран “Banque Populaire V” с экипажем в 14 человек, большинство из которых французы, почти на трое суток улучшил предыдущий рекорд кругосветного плавания, установленный в 2010 году.

По словам одного из членов команды, британца Брайана Томпсона, яхта преодолела более 27 тысяч морских миль при средней скорости около 26 узлов.

В ходе этой кругосветки команда Пейрона установила еще несколько рекордов. В частности, тримаран в рекордные сроки преодолел расстояние от старта до экватора, до мыса Доброй Надежды, до мыса Лювин, а также от одной линии экватора до другой.

И швец, и жнец...

Старший сын президента Таджикистана Рустам Эмомали возглавил Федерацию футбола республики, сообщает ИА “Азия-Плюс”.

Прежний президент федерации Сухроб Касымов занимал этот пост с 2002 года. Рустам Эмомали до сих пор был его заместителем. Покидая свою должность, Касымов заявил, что “с радостью передает бразды правления”.

Сын Эмомали Рахмона занимает руководящую должность в таможенной службе: в 2011 году он был назначен начальником управления по борьбе с контрабандой. В прошлом он работал в Госкомитете по инвестициям.

Кроме того, Рустам Эмомали играет нападающим в футбольной команде “Истиклол” (“Независимость”). В 2011 году этот клуб во второй раз подряд выиграл чемпионат страны.

Александр НИКОНОРОВ.

МАЗАІКА

Так трымаць!

15 студзеня ў мінскім Палацы спорту ў межах чэмпіянату свету-2013 прайшоў паўторны матч паміж гандбольнымі зборнымі Беларусі і Румыніі.

У выніку сустрэчы беларусы перамаглі з лікам 28:23 (15:12) і занялі першае месца ў групе 7 (у першай сустрэчы сапернікаў у Бухарэсце 11 студзеня перамаглі румыны — 25:22).

Вырашальнай была стартавая трэць другога тайма, выйграная гаспадарамі з лікам 6:0. У канцоўцы зборная Румыніі скараціла адставанне з 18:27 да 23:27, але на большае яе не хапіла.

Выніковае становішча: Беларусь — 6 ачкоў (розніца мячоў 120—99), Румынія — 6 (109—92), Люксембург — 0 (93—131).

Матчы плэй-оф пройдуць у чэрвені. Усе ўдзельнікі гэтай стадыі вызначацца паводле вынікаў студзеньскага чэмпіянату Еўропы-2012.

«Юнацтва» згубіла Кубак

Хакеісты мінскага “Юнацтва” не змаглі адстаяць тытул уладальнікаў Кантынентальнага кубка.

Па выніках суперфіналу, які прайшоў 13—15 студзеня ў французскім Руане (Францыя), беларуская каманда заняла другое месца, саступіўшы па дадатковых паказчыках гаспадарам турніру.

У заключны дзень “Юнацтва” выйграла ў італьянскага “Асьяга” — 4:1, а “Руан” перамог украінскі “Данбас” з патрэбнай для сябе розніцай шайб — 5:2.

Выніковае становішча: “Руан” — 6 (13—6), “Юнацтва” — 6 (9—5), “Данбас” — 6 (10—8), “Асьяга” — 0 (3—16).

Нагадаем, што ў мінулым годзе менавіта “Юнацтва” стала ўладальнікам Кантынентальнага кубка.

БАТЭ ўзмацняецца

Склад барысаўскай футбольнай каманды БАТЭ папоўніўся чарговым новым футбалістам. Кантракт з клубам падпісаў 28-гадовы галкіпер Андрэй Гарбуноў, які ў мінулым сезоне гуляў за гродзенскі “Нёман”.

У вышэйшай лізе чэмпіянату Беларусі Гарбуноў правёў 137 матчаў, 14 гульняў ён адгуляў у розыгрышы Кубка Беларусі, паведамляе БЕЛТА.

Адзначым, што на мінулым тыдні кіраўніцтва БАТЭ вырашыла не працягваць супрацоўніцтва з варатаром Паўлам Часнакоўскім, які гуляў за барысаўскі клуб з мая 2011 года.

У гэтым годзе міжсезонны склад барысаўчан папоўніў таксама форвард Дзмітрый Мазалеўскі з брэсцкага “Дынама”, абаронца Дзяніс Палякоў з салігорскага “Шахцёра”, яго македонскі калега па амплуа Баян Георгіеўскі з “Металурга” (Скоп’е), армянскі паўабаронца Завен Бадаян з “Імпульса” (Дзіліжан). Акрамя таго, у арэнду на паўгода з польскай “Ягелоніі” (Беласток) узялі бразільскага нападаючага Каліжуры Майкона, які раней выступаў у чэмпіянаце Беларусі ў складзе “Гомеля”.

Зараз футбалісты БАТЭ знаходзяцца ў адпачынку, з якога выйдуць 23 студзеня.

Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Эдуард ЗАНКАВЕЦ:

«Авангард» для мяне не чужы...»

Каля месяца таму былы галоўны трэнер зборнай Беларусі па хакеі Эдуард ЗАНКАВЕЦ працаўладкаваўся ў Омску, дзе стаў памочнікам галоўнага трэнера мясцовага “Авангарда” Райма Суманена. Эдуард Канстанцінавіч распавёў “Народнай Волі”, як яму на новым месцы...

— Абжываюся, — гаворыць мой суразмоўца. — Адразу пасля прыезду клуб даў трохпакаёвую кватэру. З мэбляй, усім неабходным — як мае быць. Жыву, дарэчы, непадалёку ад лядовага палаца, так што нават і машына не патрэбна.

— Сям’я засталася ў Мінску?

— Так, з малым дзіцем жонка асабліва не павандруе.

— Наколькі вядома, Омск для вас знаёмы горад…

— У свой час я два гады гуляў за омскі “Авангард”. Праўда, гэта было даўно, але тым не менш... Не чужыя мясціны, не чужая каманда...

— Змяніўся Омск?

— Жыццё не стаіць на месцы. Шмат чаго пабудавалі, горад стаў больш сучасным.

— Можа, і старых знаёмых сустрэлі?

— Я б не сказаў, што ў мяне тут заставалася шмат знаёмых, але з некаторымі ўспомнілі былыя часы. Праўда, спецыяльна для гэтага не сустракаліся, работы шмат.

— Наколькі папулярны ў Омску хакей?

— Вельмі папулярны. Каманда мае свае багатыя добрыя традыцыі, так што для балельшчыкаў хакейны “Авангард” — пад нумарам адзін. На двух апошніх дамашніх гульнях, напрыклад, палац быў запоўнены амаль пад завязку — каля 10 тысяч аматараў хакея прыйшлі нас падтрымаць.

— Як працуецца з фінскім галоўным трэнерам?

— Нармальна, ніякага дыскамфорту няма. Мы імкнёмся стварыць новую каманду, балельшчыкі і кіраўніцтва клуба хацелі б бачыць больш відовішчны, атакуючы хакей. Так што працуем менавіта ў гэтым накірунку, малюнак гульні ўжо мяняецца. Але патрэбны час. Скажам так, пакуль яшчэ не выйшлі на той узровень, які неабходны.

— Якую задачу паставіла кіраўніцтва трэнерскаму штабу?

— На першым этапе — выйсці ў плэй-оф. А далей будзе бачна.

— Кантракт у вас на які час разлічаны?

— Пакуль — да заканчэння

сезона.

— З роднымі падтрымліваеце сувязь пастаянна?

— Так, калі ёсць вольны час, то перапісваемся праз скайп. Але, шчыра скажу, гэтага вольнага часу не так і шмат. Работа, трэніроўкі, пералёты, гульні... У лютым, можа, толькі ўдасца завітаць у Мінск. Так што, карыстаючыся выпадкам: усім прывітанне!

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

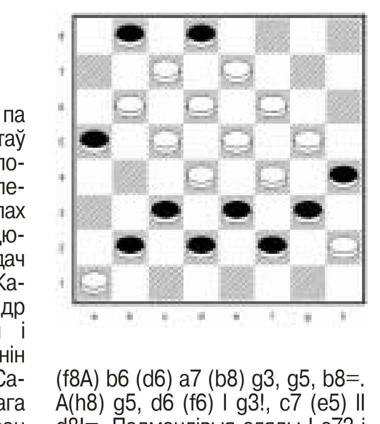
ШАШКІ

Двойчы чэмпіён

У 16-м чэмпіянаце краіны па шашачнай кампазіцыі-64 ім стаў наш актыўны аўтар з Наваполацка Пётр Шклудаў. Сваю перамогу ён святкаваў у раздзелах камбінацыйных праблем і эцюдаў. У жанрах мініяцюр і задач мацнейшымі былі Аляксандр Кагоцька (Пінск) і Аляксандр Шурпін (Клімавічы). Другія і трэція прызы заваявалі мінчанін Васіль Грабенка і Аляксандр Сапегін з Усполля Мсціслаўскага раёна (міні-праблемы), Іван Наўроцкі з Мінска і Дзмітрый Камчыцкі з Магілёва (праблемы), Леанід Вітошкін з Гомеля і Д.Камчыцкі (эцюды), Мікалай Баброўнік з Мазыра і Уладзімір Сапяжынскі з Рагачова (задачы).

У рамках **бліца-76/5** разбярыце канструкцыю 12 на 10 П.Шклудава. Яна атрымала 8,875 ачка па змесце:

Белыя: a1, b6, c5, c7, d4, d6, e5, e7, f4, f6, g5, h2 (12). **Чорныя**: a5, b2, b8, c3, d2, d8, e3, f2, g3, h4 (10). Выйгрыш.

Невялічкія эцюды

Разгледзьце іх па-за конкурсам:

1.**Белыя**: b6, g5, дамка g1 (3). **Чорныя**: a5, b2, d6, g7, h4, дамка g3 (6). H2 (f6A) b8, a1x. A(c7) h8, a1x.

2.**Белыя**: a7, e3, g1, дамка e1 (4). **Чорныя**: b2, f6, h2, h6, h8 (5). B8 (hg5A) e5, a1x. A(c1) h4 (f4) d8 (d2/c1) f4, h4x.

3.**Белыя**: d4, h2, h4 (3). **Чорныя**: f6, дамка g7 (2). C5 (f8A) b6 (d6) a7 (b8) g3, g5, b8=. A(h8) g5, d6 (f6) I g3!, c7 (e5) II d8!=. Падманлівыя сляды I c7? і II b8? застаюцца за вамі.

***

Чакаем адказы на працягу двух тыдняў па адрасе: **220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты “Народная Воля”, рубрыка “Шашкі”.**

Рашаем разам

Бліц-76/4 (С.Белашэеў—Я.Кандрачэнка): 21. cd2 dc5 22. d:b6 23. cb4 24. dc3 cd6 25. ed4 26. f:d2 de5 27. de3 ed6 28. g:c5 ef4 29. e:g5 gf6 30. g:e7 f:d2x.

“Дамачныя праблемы” (М.Грушэўскі): № 3 — 28-22, 34, 3, 10, 27x.

Сярод тых, хто правільна рашыў папярэднія заданні, мінчанін Часлаў Якубоўскі даслаў па электроннай пошце свой водгук на бліц-76/3: “Задача Мікалая Пустыннікава — надзвычай прыгожая: два цудоўныя варыянты, шэдэўр! Атрымаў вялікае задавальненне пры яе рашэнні”.

Мікалай ГЛАДКІ.

ПОЗДРАВЛЯЕМ!

Звезда по имени Щербо

13 января исполнилось 40 лет прославленному белорусскому гимнасту Виталию ЩЕРБО.

Звездный час Щербо пробил на Олимпийских играх в Барселоне в 1992 году, где он завоевал шесть золотых медалей. Лишь два человека (с учетом командных наград) в истории сумели завоевать на одной Олимпиаде больше золотых медалей — американские пловцы Марк Спитц, который выиграл семь золотых медалей в Мюнхене в 1972 году, и Майкл Фелпс, выигравший восемь золотых медалей на Играх-2008 в Пекине.

После Олимпиады Виталию пришлось пережить многое. И плохое, и хорошее. Юпитеры славы, ограбление квартиры и угон машин. При этом ограбил его лучший друг и коллега по сборной...

“Я тогда очень сильно переживал, — рассказывал Виталий “Народной Воле”. — *Первые заработанные большие деньги — и тут нате вам, привет! — кража 25 тысяч долларов... На то время это были солидные деньги. Плюс унесли всю одежду, видеотехнику, как говорится, все, что нажил непосильным трудом. Ограбил лучший друг! Это все человеческая алчность. Даже в воровском мире говорят: у друга не воруй — это “крысятничество”. Если ты вор и если это твоя работа, то воруй на стороне. Но друзья — это святое. После этого от тебя отвернутся все, потому что ты из-за этой треклятой алчности “обчистил” лучшего друга. Но, повторюсь, обиды у меня ни на кого уже нет. Все в этом мире в конечном итоге воздается и становится на свои места”.*

После этого Щербо уехал в Америку. *“Именно тогда я и решил, что отсюда надо сваливать. Я посчитал, что в Америке лучше и жизнь, и законы, и возможность построить бизнес, чтобы как-то зарабатывать на жизнь. Плюс ко всему подумал, что там безопаснее. Вчера у меня в Минске ограбили квартиру, сегодня угнали две машины, а что будет завтра?”*

Сегодня в США у олимпийского чемпиона своя гимнастическая школа, вторая жена, второй ребенок. Он — бизнесмен. Каждый год приезжает в Минск, где проводится турнир в честь знаменитого спортсмена.

Поздравляем! Виталий Щербо многого достиг в жизни. Дай Бог ему не останавливаться на достигнутом.

Алесь СИВЫЙ.

На фото: *Двадцать лет назад...*

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл. (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906 nv@promedia.by http://www.nv-online.info http://twitter.com/narodnaya_volya

ISSN 2071-9647

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 16.01.2012 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 29330 экз. Заказ №222.